

SHETLAND SHEEPDOG

Årgang 58

Nr. 2

2021

Tillitsvervfordeling etter Generalforsamlingen 6. mars 2021
Norsk Shetland Sheepdog Klubb, v/ Hege Dahl Moen, Haukvegen 2, 7562 Saksvik

Styret:

Leder: Geir Ottesen	Vestbyveien 35 D, 0976 Oslo	450 48 936
Nesteder: Dag Christer Lie	Sveavegen 15, 2742 Grua	473 17 051
Sekretær: Hege Dahl Moen	Haukvegen 2, 7562 Saksvik	977 72 887
Kasserer: Ivar Fredriksen	Øver Holmsnes 19, 8450 Stokmarknes	911 71 651
Styremedlem: Reidun Monsholm	Borgundveien 875, 6017 Ålesund	480 90 301
Varamedlem: Brit Kvello	Gråvaveien 6, 2080 Eidsvoll	991 69 642
Varamedlem: Lene Berg Hagen	Lynnebakka 20, 2750 Gran	976 46 233
Varamedlem: Nina Kverkild	Estvoldvegen 12G, 7654 Verdal	930 97 693

Valgkomité:

Leder: Nina Lervik	Vestmarkbakken 1, 7025 Trondheim	913 29 401
Komitémedlem: Sissel Vaksvik	Gamle Kjelsås Vei 46 C, 0492 Oslo	918 43 105
Komitémedlem: Sigrun Bjerkevoll	Hagnesringen 18, 6390 Vestnes	915 95 811
Varamedlem: Vidar Jacobsen	Furubergvegen 83 B, 2315 Hamar	411 44 403

Revisorer:

Bjørn Wæhre	Saksviklia 67, 7562 Saksvik	906 04 293
Vara: Kari Storlien	Bureisergrenda 72, 2365 Åsmarka	414 49 319

Avlsråd:

Leder: Reidun Monsholm	Borgundveien 875, 6017 Ålesund	480 90 301
Rådsmedlem: Sissel Tangnes	Saksumdalsv. 750, 2608 Lillehammer	952 17 757
Rådsmedlem: Anne Haugstvedt	Rishaugveien 14, 8406 Sortland	469 31 012
Rådsmedlem: Wenche Elisabeth Jensen	Sørliveien 102, 1788 Halden	907 42 549

PRA-komité:

Kontakt Avlsrådet

Utstillings- og Premiekomité:

Leder: Thor Hallgrimsen	Skjæravn 5, 3060 Svelvik	917 13 579
Medlem: Dag Christer Lie	Sveavegen 15, 2742 Grua	473 17 051
Medlem: Synnøve Kallekleiv	Bergshaugen 4, 6091 Fosnavåg	922 63 566
Medlem: Sissel Tangnes	Saksumdalsv. 750, 2608 Lillehammer	952 17 757

Aktivitetsskomité:

Leder: Caroline Lønmo	Bregnestien 3A, 3189 Horten	952 53 869
Medlem (AG): Mike Hillingseter	Apalveien 30, 1900 Fetsund	978 93 899
Medlem (RL): Lene Berg Hagen	Lynnebakka 20, 2750 Gran	976 46 233
Medlem (LP): Christina Kosinski	Tårnbyvn 459, 2013 Skjjetten	928 33 384

Minimarked og Premiekomité:

Vera Schjølberg	Stadadbråtan 9, 2770 Jahren	916 10 731
-----------------	-----------------------------	------------

Historisk Arkiv: Reidun Monsholm

Borgundveien 875, 6017 Ålesund	480 90 301
--------------------------------	------------

Utstillingskonkurransen/Årspriser:

Sissel Tangnes	Saksumdalsv. 750, 2608 Lillehammer	952 17 757
Agility og AG Hopp: Mike Hillingseter	Apalveien 30, 1900 Fetsund	978 93 899

Redaksjonskomité:

Hege Dahl Moen	Haukvegen 2, 7562 Saksvik	977 72 887
Vinny B. Olafsen	Holtungveien 1128, 3174 Revetal	413 03 811

Facebookansvarlig: Hege Dahl Moen

Haukvegen 2, 7562 Saksvik	977 72 887
---------------------------	------------

Internettansvarlig + Registrering av nye medlemmer:

Vinny B. Olafsen	Holtungveien 1128, 3174 Revetal	413 03 811
------------------	---------------------------------	------------

Klubbkontakter:

Oslo: Ole Kristian Sandvik	Bankveien 4 C, 1362 Hosle	920 84 213
Østfold: Hanne Mette Karlsrud	Jens Baggesens vei 9, 1540 Vestby	928 92 025
Buskerud: <i>Vakant</i>		
Vestfold: Henriette R. Moland	Skotfossvæien 219, 3720 Skien	958 80 879
Telemark: Solveig Gundersen	Haukedalsveien 16, 3967 Stathelle	926 53 525
Sørlandet: Linda Eriksen	Nedre Nævisdal 67, 4821 Rykene	950 49 801
Rogaland: Rita Vik	Nord-Talgje, 4170 Sjernarøy	959 34 666
Hordaland: Åse Ingvill Berge	Bakkedalen 19, 5225 Nesttun	934 54 720
Sogn og Fjordane: Tone Mette Carlsen	Valeberg, 6854 Kaupanger	986 39 922
Møre/Romsdal: Hildegunn Solberg Nes	Hovliveien 39, 6057 Ellingsøy	922 63 557
Trøndelag, Nord: Christina Dahl	Finnsetmavn 100, 7990 Naustbukta	917 15 079
Trøndelag, Sør: Hanne Bolgnes	Klefstadhaugvegen 110, 7070 Bosberg	926 12 983
Innlandet: Vera Schjølberg	Stadadbråtan 9, 2770 Jahren	916 10 731
Nordland, Søndre: Kathrin Johansen	Kulturveien 3613, 8100 Mismvær	472 59 657
Hålogaland, Midtre: Iris Hanne Antonsen	Sørvikmark, 8419 Sørvik	911 82 313
Troms, Nordre: Lill Kristin Nilsen	General Fleischersv 690, 9357 Tennevoll	466 61 919
Finnmark: <i>Vakant</i>		

NSSKs Minimarked

NYHETER:

- 1) **Pannebånd** - Håndlagde pannebånd barn og voksen: kr 250,-
- 2) **Putetrekk** - div. mønstre: kr. 110,-
- 3) **Kam** - kr. 60,- pr. stk.

Shetland Sheepdog Rasestandard
m/kommentarer og bilder

- A5 - 24 sider i farger - kr 50,-

ÅRBOK 2011-2015 i salg fra Minimarkedet

1 bok sendt som A-post koster cirka kr. 390,- inkl. porto/emb. Bestiller man 2 til 8 bøker til samme adresse, koster porto og emballasje cirka kr. 180,- i tillegg til bøkene som koster kr. 250,- pr. stk.

Årbok 2006 - 2010
- 480 sider i farger - kr 100,-

Bilrutemerke
- H: 14 cm, B: 10 cm. For ett merke: kroner 30,-
- 2-sidig bilde (motiv på begge sider)

Øvrige eldre Årbøker kr. 25,- pr. stk.
Meget gode priser på Samlepakker av eldre årbøker, ta kontakt med Minimarkedet! Spesialpris til oppdrettere!

Samleperm til Sheltiebladet, kr. 35,-

Gamle medlemsblad:

- Forrige år - kroner 10,- pr. medlemsblad.
- Eldre årganger - kroner 5,- pr. medlemsblad.

Valpepakke - pr. valp - kroner 25,- / stk. + porto
Nøkkelring - Med sheltiemotiv - kroner 35,-
Skilt - "Her vokter jeg" - kroner 40,-
Børste (bilde) - 50% naturbust og 50% nylon - kroner 120,-
Rasestandarden med kommentarer og bilder - kroner 50,-

For øvrige varer se NSSKs hjemmeside www.nssk.no under Minimarked

For bestilling fra Minimarkedet kontakt: Vera Schjølberg
Telefon: 916 10 731 Email: vera.schjolberg@hadeland-energi.net

Returadresse:
Vinny B. Olafsen
Holtungveien 1128
3174 Revetal

Ansvarlig utgiver: Norsk Shetland Sheepdog Klubb v/styrets leder.

Utgis 4 ganger pr. år; mars, juni, september, desember.

Manus- og annonsefrister er hhv: 20. januar, 20. april, 20. juli og 20. oktober.

Redaktører: Hege Dahl Moen og Vinny B. Olafsen

Årskontingent pr. 01.01.21:
kr. 325,- pluss grunnavgift til NKK
kr. 234,-

Husstandsmedlemmer: kr. 75,-
Utenlandske medlemmer: kr. 360,-
pluss grunnavgift til NKK.

NKKs Regnskapsavdeling sender ut faktura for betaling av medlemsavgiften.

Kontonr. til NSSK for betaling av annonser, konto i DnB:
7877 06 77717
Org.nr: 981 374 657

VIPPS - NSSK

Norsk Shetland Sheepdog Klubb: 528969
NSSK Harstad: 538923
NSSK HedOpp: 565681
NSSK Hordaland: 559451
NSSK Lotteri: 565682
NSSKs Minimarked: 538995

Web: www.nssk.no

Innleveringssted:
Postens Østlandsterminal
Trykkeri: ROLF OTTESEN AS

*Forsidebilde: Gunn Randeberg
Bakside: Liv-Jorun Hovda Vistad*

© Tegneserie-striper som evt. er brukt i medlemsbladene er tegnet av Rosalind Allan. Hvis engelsk tekst er byttet ut med norsk, er det oversatt av Reidun Monsholm

Innhold i bladet:

Innholdsfortegnelse	1
Lederen har ordet	2
Nytt fra Styret	3
Nytt fra NKK	3
NSSKs planlagte utstillinger	4
Protokoll fra NSSKs Generalforsamling	5
Avlsstatistikk 2020	10
Autoriserte øyelysere	16
Retinopati på Shetland Sheepdog	17
Sosialisering	20
Dette skjer når hunden blir for varm	22
Er det bra å gi hunden restemat	24
Slik får hunden din renere tenner	27
Allergi hos hund	30
16 sommerfarer for hund	32
Innavlsgrad, og beregning av	38
Ser hunden hva som skjer på TV?	40
Hvorfor er noen hunder sinte	43
Hjemmebakt hundegodis	44
Stafettspinnen	46
Champions- og certvinnere	49
Manusfrister og annonsepriser	49
Dressur- og oppdretterguide	50
Medlemsannonser	51
Valpepakke NSSK (Nyhet)	67
Nye medlemmer	68
Minimarkedet	permsiden

Hei, alle sammen!

Håper dere alle nyter sommeren så godt dere kan, vi er jo så heldige som har hundene som alltid lyser opp dagene!

Det har ikke vært noen aktiviteter, hverken treff i distriktene, utstillinger, eller andre arrangement på lenge nå, og det avspeiles i tykkelsen på medlemsbladet. Vi får bare håpe at alt snart er tilbake til normalen!

En riktig fin sommer ønskes dere!

Hilsen Hege og Vinny

LEDEREN har ordet

Hei alle sammen!

Da var det endelig vår, og vi nærmer oss raskt sommer. Håper dere har det bra, i hvert fall så bra som mulig i disse pandemitider. Dette har vart lenge, ja vi er vel enig om alt for lenge, men vi i Norge har jo tross alt vært skånet mye i forhold til andre land, men ikke nok.

Nå er vi inne i en tid hvor det prøves å åpne opp samfunnet igjen, og dette er noe som bringer oss frem til våre arrangementer, hvor jeg håper dere blir med i så stor skala som det tillates fra våre myndigheter. La oss alle løfte NSSK inn i en god og sunn åpning av våre aktiviteter. Bli med, som deltager, som hjelper, som tilskuer eller bare kom for en hyggelig prat, vi er jo en klubb.

Og stor takk til alle dere som bidrar til at vi er en klubb hvor det er trivelig å være. Dere som er i en komite, sørger for at vi har et flott og interessant magasin (medlemsblad), klubbkontakter, oppdrettere, klubbmedlemmer, styremedlemmer osv.osv. Det er dere som er med å gjøre en forskjell, og sørger for at vi har en flott og god klubb.

Jeg har også en utfordring til våre oppdrettere, som sørger for å ta vare på den flotte Sheltien vår. Jeg håper dere lar det gå litt sport i å verve nye medlemmer.

Personlig gleder jeg meg til å kunne klemme folk igjen, det er vel noe av det jeg ønsker meg mest.

Ha en flott sommer, kos dere med familie, venner og ikke å forglemme våre fantastiske hunder!!

Vennlig hilsen Geir Ottesen

Foto: Camilla Andersen

NYTT fra STYRET

Bladet trykkerpriser

Vi bruker Grafo per i dag, men har fått pristilbud som er nesten halve prisen av disse. Hege tar kontakt med Rolf Ottesen AS og får tilsendt prøvetrykk.

Styrevedtak: Rolf Ottesen AS blir trykkeri f.o.m. blad nr. 2.

Årsprisene (gjelder fra og med utstillingsåret 2021)

Vi har fått tilbakemelding fra Jostein Tostrup som regnet ut prisene på utstilling om at denne jobben er enormt stor. Også for 2020, som til tross "bare" hadde 34 utstillinger. I et vanlig år ville det vært nærmere 100 utstillinger. Styret er enige i at denne jobben er svært omfattende, og står nok ikke i forhold til gevinsten. Prisene i seg selv får nok ikke folk til å stille ut mer, og har neppe noen effekt ovenfor medlemskap eller ikke. Vi ønsker å fortsatt tilby prisene, og gi dem ut til de medlemmene som ønsker dem. (Dette gjelder altså kun prisene, ikke årskonkurransene. Disse blir fortsatt regnet ut, utifra resultatene i Dogweb og AgilityDB. Årskonkurransene i rallylydighet og lydighet må fortsatt meldes inn som før.)

Styrevedtak: Alle som mener de har oppnådd priser og ønsker disse tilsendt, uansett gren, må melde inn dette til styret innen frist som publiseres på web og facebook ved årsskiftet.

Fotokonkurransen

Hege henter inn pris for produksjon. Vera hadde forslag om at krusene kan være cert-premier, og f.eks. 4 CK kan byttes inn mot et krus. Vi må i så fall lage CK-kort, eller kjøpe av NKK. Vi følger opp dette når krusene er produsert.

NYTT fra NKK

NKKs driftssituasjon

<https://www.nkk.no/korona/nkks-driftssituasjon-article173260-1372.html>

Forlenget saksbehandlingstid må fortsatt påregnes da bemanningen har vært redusert i lang tid.

Administrasjonen ble omorganisert fra 8.9.2020, og antall avdelinger er redusert fra fem til to.

Aktivitets- og organisasjonsavdelingen og helse- og registreringsavdelingen er slått sammen til en «fagavdeling». Markeds og kommunikasjonsavdelingen, økonomi og regnskap samt IT-utvikling er slått sammen til en «administrasjonsavdeling». NKKs advokat ivaretar bl.a. disiplinærsaker og juridisk bistand i organisasjonsspørsmål, og er plassert i stab. Henvendelser som gjelder årsmøter, disiplinærsaker eller andre organisatoriske forhold rettes til org.avd@nkk.no.

Det kan dessverre ikke åpnes for besøkende i NKKs lokaler som planlagt. Nye smittevern-tiltak i Oslo med bl.a. pålagt hjemmekontor der dette er mulig, medfører at våre lokaler vil være stengt for besøkende en stund til.

Epostadresser til ansatte og beskrivelse av arbeidsområder ligger under "Kontakt NKKs administrasjon" (på www.nkk.no).

Kommende utstillinger

Norsk Shetland Sheepdog Klubb

(pga restriksjoner vedr. Covid-19, sjekk www.nssk.no for evt. endr. ang. utstillingene)

Sted: **Frya leir, Ringeby**

Dato: **30. juli 2021** (påmelding innen 01.07.2021)

Dommer: **Joanne Hardy**

Sted: **Frya leir, Ringeby, Hovedutstilling - STORCERT**

Dato: **31. juli - 1. august 2021** (påmelding innen 01.07.2021)

Dommer: **Barbara Thornley**

Sted: **Misvær Camping** (motsatt dag av NKK Fauske)

Dato: **7. august 2021** (påmelding innen 25.07.2021)

Dommer: **Jessica Feldhoff**

Sted: **Rogaland** (samme helg som NKK Rogaland)

Dato: **4. september 2021** (påmelding innen 04.08.2021)

Dommer: **Caroline Mauseth (Eagermind)**

Valpe-/Veteranshow, samt Juniorer (9-18 mnd), kun Sheltie. Uoff. konkurranse

Sted: **Hadeland**

Dato: **11. september 2021** (påmeldingsfrist, se www.nssk.no)

Dommer: *Ikke bestemt. Sjekk Utstillingskalender www.nssk.no*

Påmelding: www.nkk.no - "Min side" på DogWeb.

Pris pr. hund: Pga restriksjoner for å avholde utst pga Covid-19 må vi ta et smitteverngebyr pr påmelding. NYE priser for påmelding blir da:

Voksen kr. 425,- og Valp kr. 325,-. Ikke-medlemmer betaler dobbel pris.

Valpe-/Veteran-/ Juniorshowet den 11. sept.: kr. 10,- pr. hund.

Manuell påmelding: utstilling@nssk.no

Kontaktperson ang. utstillingene: Thor Hallgrimsen Tlf.: 917 13 579

Kontonummer til NSSK ved manuell påmelding: **5010 05 64650**

Merk betalingen med reg.nr. på hunden(e) du melder på.

Ved betaling senere enn betalingsfristen tilkommer et gebyr på 50 %.

Rabatter vedr. off. utst.: F.o.m. tredje hund med samme registrerte eier betales ½ avgift. Dette gjelder ikke valper, kun voksne hunder. Alle hunder som meldes på og kreves rabatt for utover hund nr. to må meldes på i én og samme operasjon. Hunder som meldes på senere vil ikke kunne få rabatt. For å oppnå rabatt må betaling være mottatt før påmeldingsfristen utløper.

Utstillingen arrangeres etter NKKs regler. Forbehold om dommerendring.

Førpremier
sponset av:

ROYAL CANIN

2/21

Tegning:
A. J. Lie

Protokoll til årsmøte 2021 for Norsk shetland sheepdog klubb

Organisasjonsnummer: 981374657

Møtet er blitt gjennomført heldigitalt fra 28. februar kl. 09:00 til 8. mars kl. 09:00.

Antall deltagere: 130.

Følgende saker ble behandlet på årsmøtet:

1. Godkjenning av innkalling og forslag til dagsorden

OBS! Pga at styret opprettet et prøveårsmøte for å teste denne løsningen står det nå ekstraordinært årsmøte på dette årsmøtet. Dette er altså det ordinære årsmøtet for NSSK, og vi har kontaktet digitalcarsmoter.no om bistand for å se om det er mulig å endre på dette.

Klubbens lover sier at dato for generalforsamling skal bekjentgjøres for medlemmene med minst 12 ukers varsel.

Videre sier lovene at det skal av styret innkalles til ordinær generalforsamling med minst 3 ukers frist.

Innkallingen skal sendes, enten pr. post, e-post, i medlemsblad eller publiseres på klubbens nettsider.

Styrets innstilling

Dato for generalforsamlingen ble annonsert i medlemsblad nr 4/20.

Innkallingen ble sendt per epost og lagt ut på www.nssk.no 13. februar, 3 uker før generalforsamlingen.

Vedtak

Innkalling og forslag til dagsorden godkjennes.

Antall stemmer for: 116

Antall stemmer mot: 0

Antall blanke stemmer: 5

Flertalsskrav: Normalt (50%)

2. Valg av to personer til å underskrive protokollen

Lovene våre sier at to personer skal velges til å signere protokollen

Merk at protokollen genereres automatisk av systemet i det generalforsamlingen er avsluttet.

Vedtak

Styret foreslår Birgit Bråttstuen og Ann-Cathrin Johannessen til å signere protokollen.

Antall stemmer for: 107

Antall stemmer mot: 2

Antall blanke stemmer: 10

Flertallskrav: Normalt (50%)

3. Godkjenning av årsberetning

Årsberetningen rapporterer klubbens virke gjennom 2020, og ble sendt ut sammen med innkallingen til generalforsamlingen.

Se http://www.nssk.no/GF/2021/Innkalling_GF_2021.pdf

Vedtak

Årsberetningen godkjennes.

Antall stemmer for: 105

Antall stemmer mot: 0

Antall blanke stemmer: 14

Flertallskrav: Normalt (50%)

4. Godkjenning av regnskap 2020 m/ revisjonsberetning

Regnskapet for 2020 med revisjonsberetning ble sendt ut sammen med innkallingen til generalforsamlingen.

Se http://www.nssk.no/GF/2021/Innkalling_GF_2021.pdf

Vedtak

Regnskap 2020 m/ revisjonsberetning godkjennes.

Antall stemmer for: 95

Antall stemmer mot: 0

Antall blanke stemmer: 20

Flertallskrav: Normalt (50%)

5. Godkjenning av budsjett 2021

Budsjettet for 2021 ligger sammen med regnskapet for 2020, og ble sendt ut sammen med innkallingen til generalforsamlingen.

Se http://www.nssk.no/GF/2021/Innkalling_GF_2021.pdf

Vedtak

Budsjettet for 2021 godkjennes.

Antall stemmer for: 94

Antall stemmer mot: 1

Antall blanke stemmer: 18

Flertallskrav: Normalt (50%)

6. Sak fra styret - Sak 1 - Medlemskontingent 2022

I henhold til GF-vedtak i 2013 skal medlemskontingenten indeksreguleres årlig, men dette har ikke vært utført til nå.

asf B.O.B

Styret foreslår derfor at medlemskontingenten for 2022 øker fra 325 til 330 kr.

Vi kunne ha foreslått indeksregulering med virkning fra 2013 (ca 50 kr), men 1 - NSSK har greid med penger på bok, og 2 - uroen rundt NKs mulige økning av grunnkontingenten er nok.

Vedtak

Medlemskontingenten for 2022 blir 330 kr.

Antall stemmer for: 108

Antall stemmer mot: 11

Antall blanke stemmer: 2

Flertallskrav: Normalt (50%)

7. Sak fra styret - Sak 2 - Lovendring, omgjøre et styremedlem til kasserer

Styret foreslår en lovendring på "§3-4 Generalforsamlingens oppgaver"

Punkt 8, Velge:

c. 1 sekretær for 2 år

d. 2 styremedlemmer for 2 år

Denne foreslås endret til

c. 1 sekretær for 2 år

d. 1 kasserer for 2 år

e. 1 styremedlem for 2 år

Bakgrunnen for dette forslaget er at økonomiansvaret er betydelig og vedkommende som skal håndtere dette bør være forberedt på oppgaven når han/hun velges inn i styret.

Vedtak

Lovendring vedtas - ett styremedlem omgjøres til kasserer.

Antall stemmer for: 106

Antall stemmer mot: 3

Antall blanke stemmer: 9

Flertallskrav: To tredjedeler (67%)

8. Sak fra styret - Sak 3 - Oppheve generalforsamlingsvedtak ang Dogs4All

I 2017 ble det vedtatt på GF at NSSK ska: ha stand på Dogs4All. Forslaget var fremstilt av NSSK Oslo og Ormegn.

Vi har de siste årene ikke hatt distriktskontakt i Oslo, og vi har ikke greid å få noen til å ta ansvar for stand-geltakelse. Styret er ikke imot at NSSK har stand, men mener at dette vedtaket ikke hører hjemme på en GF og at dette er noe styret og distriktet kan ta en avgjørelse om selv. D4A ble ikke avholdt i år, og det er såpass mange endringer

asf B.O.B

på utstillingsfronten framover at vi ikke ønsker å være bundet av et vedtak hvis det ikke passer for oss.

Styret foreslår derfor at vedtaket oppheves, men at det settes av penger til stand i budsjettet årlig, i tilfelle stand kan gjennomføres en eller annen plass der det er hensiktsmessig.

Vedtak

GF-vedtaket fra 2017 om at NSSK skal ha stand på D4A oppheves, klubben står fritt til å ha stand på egnet plass hvis det passer.

Antall stemmer for: 106

Antall stemmer mot: 5

Antall blanke stemmer: 9

Flertallskrav: Normalt (50%)

9. Sak fra styret - Sak 4 - Endre innvalgt periode for valgkomiteens medlemmer i år, slik at ikke hele valgkomiteen står på gjenvalg annethvert år.

Styret foreslår at de to medlemmene i valgkomiteen blir valgt inn for ett år (gjenværende periode) i stedet for to denne gangen, slik at ikke hele valgkomiteen står til valg annethvert år. Dette sikrer kontinuitet i valgkomiteen.

Vedtak

Medlemmene i valgkomiteen velges i år inn for ett år (gjenværende periode).

Antall stemmer for: 108

Antall stemmer mot: 2

Antall blanke stemmer: 8

Flertallskrav: Normalt (50%)

10. Sak fra styret - Sak 5 - Regler for årskonkurransene

Styret foreslår at reglene for NSSKs årskonkurranser endres tilbake til tidligere regler (før GF-vedtaket i 2019), der alle hunder teller med i konkurransen, men bare medlemmer får premier.

Det er ikke bare klassene for hanner og tisper som berøres, men avlshundene og oppdretter får også konsekvenser av dette. Det er ulogisk at man ikke skal kunne vinne årets oppdretter bare fordi ens valpekjøperer stiller ut men ikke er medlemmer i NSSK.

I ererdatabasen på dogweb finner man kun hovedeier, ikke medeier, så det blir vanskelig å vite om hunden skal delta i konkurransen eller ikke siden en medeier kan være medlem selv om hovedeier ikke er det.

Det er tidkrevende å kryssjekke listene mot eierskapet.

Å vinne bør henge høyere hvis man vinner over alle, ikke bare over de som er medlemmer.

B.O.S

Å krave medlemskap for å delta i konkurransen medfører ikke nevneverdig økt antall medlemmer. De aller fleste som stiller ut er allerede medlemmer.

Vedtak

Alle deltagende hunder teller med i årskonkurransene, men kun medlemmer mottar premien.

Antall stemmer for: 95

Antall stemmer mot: 19

Antall blanke stemmer: 11

Flertallskrav: Normalt (50%)

11. Sak fra styret - Sak 6 - Sted for utdeling av prisene (røde, rosa, blå, lilje)

I 2017 ble det på GF-vedtaket at disse prisene skulle deles ut av klubbkontaktene for å fremme aktivitet i distriktene. Det har ikke medført nevneverd økning, men det har medført desto større portokostnader. I tillegg er det vanskelig å vite hvilket distrikt mottaker tilhører, og gir mye ekstraarbeid med å sjekke opp dette.

Styret foreslår at disse prisene heller deles ut på hovedutstillingen, evt. fortsatt i distriktene dersom disse ønsker dette, men de må da selv be om det.

Mange må uansett sendes i posten, men det er flere som kommer på hovedutstillingen enn på generalforsamlingen, og dermed flere muligheter til å sende prisene med folk og spare portoen.

Vedtak

Utdelingen av prisene (røde, rosa, blå, lilje) flyttes til hovedutstillingen, eller hos distriktskontaktene dersom dette er ønskelig.

Antall stemmer for: 103

Antall stemmer mot: 2

Antall blanke stemmer: 15

Flertallskrav: Normalt (50%)

12. Valg av tillitsvalgte

Følgende ble valgt:

Styremedlemmer: Styret - Nestleder - 2 år - Dag Christer Lie, Styret - Styremedlem - 2 år - Ivar Fredriksen, Revisor - 1 år - Bjørn Wæhre, Valgkomité - Leder - 2 år - Nina Lervik, Valgkomité - Medlem - 2 år - Sissel Veksvik, Valgkomité - Medlem - 2 år - Sigrun Bjerkevoll

Varamedlemmer: Styret - Varamedlem - 1 år - Lone Berg Hagen, Styret - Varamedlem - 1 år - Brit Kvalø, Styret - Varamedlem - 1 år - Nina Kverikild (tidl. Inoant), Vare revisor - 1 år - Karl Storlien, Valgkomité - Vara - 1 år - Vidar Jacobsen

AVLSSTATISTIKK 2020

Brukte hannhunder 2020

Navn:	Antall/kull	Gj.snitt pr kull
Lundecock's Coconut	38/13	2,9
Kjanto's Frozen Kristoffer	29/10	2,9
Art Felicity's Harrison Ford	25/7	3,57
Mellsjøhøgda's Xciting Headline	24/7	3,43
Lundecock's Alone In The Dark	21/5	4,2
Lundecock's Golden Handshake	19/7	2,71
Orreknuppen's Dreamboy	18/4	4,5
Mainland's Eye Of The Tiger	18/6	3,0
Mosardi Bring Me Sunshine	17/6	2,83
Caravan Like You	15/4	3,75
Art Felicity Vilien	13/4	3,25
Mohnesee Blue Jazz	13/4	3,25
Bordersheltie's Enjoy My Star	12/4	3,0
Lillevolden Hope And Glory	12/4	3,0
Shelster Ebony Flint	11/3	3,67
Orreknuppen's All I Want Is You	10/3	3,33
Joyland's Magic Addition	10/4	2,5
Orion des Mille Eclats Des Tournesols	10/5	2,0
Aha Westland Cabrinho	9/2	4,5
Creardon's Great Winner	9/2	4,5
Mellsjøhøgda's Back In Black	9/2	4,5
Sorma Gards A. Felicity Eminem	9/2	4,5
Minshelties Brad Paisley	9/3	3,0
Milesend Beehawk	8/3	2,67
Mohnesee Blacksmith	7/2	3,5
Lundecock's Sticky Fingers	6/1	6,0
Marsoline Marseille	6/1	6,0
Personlighetens Miko jr. Le/Lo	6/1	6,0
Poulsgaards Hot Shot	6/1	6,0
Shelteam Poker Star	6/1	6,0
Sumburgh Head's Try To Kiss Me	6/1	6,0
Zaniah's After The Storm	6/1	6,0
Mellsjøhøgda's You Got Me	6/2	3,0
Art Felicity Tiny Love	5/1	5,0
Benedetto Z Nové Ameriky	5/1	5,0
Coltris Hermes	5/1	5,0
Honeybrook Fortune Of Jazz	5/1	5,0
Mainland's Ghostbusters	5/1	5,0
Reagården's Thunderbird	5/1	5,0
Sheltiefun's Powerful Chi	5/1	5,0
Blenmerrow's Masterpiece	5/2	2,5
Bond Baja Bongo Serenczas	5/2	2,5
Flyland Why Not	5/2	2,5
Lingontassen Star In Heaven	5/2	2,5
Whalsay Sunshine Steve	5/2	2,5
Lizmark Marchand D'or	5/3	1,67
Alucia Glee's Union Jack	4/1	4,0
Catchmagic's Dark Shadow S/S	4/1	4,0
Gordon's Shell London	4/1	4,0
Krohnegården's Severdig	4/1	4,0
La-Min-So's Black Snowman	4/1	4,0

Lundecock's Final Salute	4/1	4,0
Mellsjøhøgda's Cool Dancer	4/1	4,0
Mieelas Poter's Baymax	4/1	4,0
Milwyr Highlander	4/1	4,0
Nyans Somebody's Everything	4/1	4,0
Orreknuppen Fighter Of Melia	4/1	4,0
Roikie's Last One Speedy	4/1	4,0
Runabjørn's New Only Blue' Mica	4/1	4,0
Shelteam Moonboy Dancer	4/1	4,0
Shelteam Speed 'N' Nimble	4/1	4,0
Ånghagens Zywiec	3/1	3,0
Heaven's Gift Z BrodzienskigoGrodu	3/1	3,0
Joyland's Rough Enough	3/1	3,0
Kråkeslottets Mr Cadillac	3/1	3,0
Legacy Of The Five Colors	3/1	3,0
Lundecock's Sandbagger	3/1	3,0
Ormøytoppen's Stargazer	3/1	3,0
Brainpool's Brilliant Star	2/1	2,0
Candyman Fulfilled Dream	2/1	2,0
Cassius Bohemia Classic	2/1	2,0
Herds History Maker	2/1	2,0
Joyland's Magic Touch	2/1	2,0
Mellsjøhøgda's Wow Factor	2/1	2,0
Personlighetens Corelli Of Team2	2/1	2,0
Personlighetens We Will Rock You	2/1	2,0
Rob Roy Lohrien	2/1	2,0
Bentlise Firs Connor	2/2	1,0
Karawan Black Fox Serenczas	2/2	1,0
Blue Heavens Eclipse	1/1	1,0
Krohnegården's Second in Command	1/1	1,0
Lundecock's Noll Koll Kokosboll	1/1	1,0
Marvitholl Lider	1/1	1,0
Mellsjøhøgda's Adrenaline-Rush	1/1	1,0
Shelteam O'Boy	1/1	1,0
Sunborne Observe The Opportunity	1/1	1,0

Registreringer

	2020	2019	2018	2017
Antall registrerte valper:	600, 268h og 332t	514, 240h og 274t	499, 240h og 259t	411, 210h og 201t
Antall registrerte kull:	188	157	156	127
Snitt antall valper pr kull:	3,2	3,3	3,2	3,2
Antall hanner brukt i avl:	87	70	90	66
Snitt antall valper pr hanne:	6,9	7,3	5,5	6,2
Snitt antall kull pr hanne:	2,2	2,2	1,7	1,9

Antall kull med

7 valper	1
6 valper	13
5 valper	23
4 valper	40
3 valper	47
2 valper	37
1 valp	27

Fordelt på farger

Sobel	324
Tricolour	171
Blue merle	87
Svart/hvit	15
Blue merle u/tan	2
Sobel merle	1

IMPORTER REGISTRERT I 2020

Danmark

Østerkrogen My Little Blue Star (Jenner's Always On My Mind - Poulsgaards Winner Takes it All). Blue merle hannhund, født 03.04.2019.
Oppdretter: Nielsen, Anni B., Danmark. Eier: Brendengen, Silje, Drammen.

Frankrike

Romeo Des Bordes Rouges (Lowgray Sans Feux De La Foret Des R - Navarre Des Bordes Rouges). Blue merle hannhund, født 12.01.2020.
Oppdretter: Dios, Jean-Claude/Dios, Catherine, Frankrike. Eier: Mowinkel, Katharina, Mathopen.

Finland

Annspets Igaluk (.I.B. FI EE LV LT BALT C UCH Kämpäläkoplan Yodi - Annspets Hecate). Svart/hvit hannhund, født 11.05.2020.
Oppdretter: Heinonen, Anna, Finland. Eier: Høgestøl, Tone Cecilie, Bekkestua.

Latvia

Sleeping Beauty Ice Pearl (LV EE BY LT BALT CH Lundecock's Major Trouble - Ice Beauty Auksine Zvaigzde). Blue merle tisper, født 13.02.2020.
Oppdretter: Baltina, N, Latvia. Eier: Dambrane, Liga, Stavanger.

Polen

Baja Basa Kosy (PL CH Lovesome Cute Blue Boy - Nobi Bsa Kosy). Blue merle tisper, født 29.12.2018.
Oppdretter: Kus, Barbara, Polen. Eier: Karczewska, Beata, Enebakk

Russland

Art Felicity Elvearossa (RU CHArt Felicity Lanvin - Art Felicity Euphoria). Tricolour tisper, født 16.05.2014.
Oppdretter: Poplavskaya, Ya A, Russland. Eier: Berg, Buntham, Braskereidfoss.

Art Felicity Tytania (Lythwood Third Degree - RU CHArt Felicity Viva La Prima). Blue merle tisper, født 05.11.2015.
Oppdretter: Poplavskaya, Ya A, Russland. Eier: Berg, Buntham, Braskereidfoss.

Art Felicity Brave Heart (Art Felicity Bestseller - Art Felicity Sophia Loren). Sobel tisper, født 30.12.2018.
Oppdretter: Poplavskaya, Ya A, Russland. Eier: Vildem, Frøya, Gravdal.

Art Felicity Gin Kitsune (Gordon's Shell London - Art Felicity Tytani). Blue merle tisper, født 31.12.2018.
Oppdretter: Poplavskaya, Ya A, Russland. Eier: Berg, Buntham, Braskereidfoss.

Art Felicity Galaxy Light (Gordon's Shell London - Art Felicity Tytani). Blue merle tisper, født 31.12.2018.
Oppdretter: Poplavskaya, Ya A, Russland. Eier: Berg, Wilson, Siv, Tangen.

Art Felicity Manchester (RU CH Sherkarl Copper Rune - Art Felicity Mafia). Sobel hannhund, født 21.05.2019.
Oppdretter: Poplavskaya, Ya A, Russland. Eier: Berg, Buntham, Braskereidfoss.

Sverige

Shellrick's Liquorice Fudge (SE UCH Sommerville Mr Nice Guy - Kerenza's Kodachrome). Tricolour tisper, født 26.10.2017.
Oppdretter: Reider, Anne, Sverige. Eier: Wollbraathen, Sofie, Drøbak.

Lönnerbergas Grand Finale (Lönnerbergas Zinnia Blue Elegans - Lönnerbergas O'Shea). Tricolour hannhund, født 15.09.2018.
Oppdretter: Carlsson, Carina, Sverige. Eier: Toft, Alf Hjelmås, Orkanger.

Kråkeslottets Samsara (N UCH Request Great Time - Kråkeslottets Pandora). Sobel tisper, født 15.10.2019.
Oppdretter: Andorsen, Linda, Sverige. Eier: Ryland, Lisbeth, Flaktveit.

Kråkeslottets Cloé (N UCH Request Great Time - Kråkeslottets Pandora). Sobel tisper, født 15.10.2019.
Oppdretter: Andorsen, Linda, Sverige. Eier: Johannessen, Nils-Agnar, Erdal

Kalimera's Florinda In November (Babysocks Veni Vidi Vici - Dolly Penny). Svart/hvit tisper, født 06.11.2019.
Oppdretter: Sjøgren, Catarina/Sjøgren, Sara, Sverige. Eier: Tjemsland, Sofie, Hundvåg.

Laplandia's Snowstorm (C.I.B.SU AU FI Dk SE IS CH Louanda Time After Time - Laplandia's Sunlight Dream). Sobel tisper, født 20.11.2019.
Oppdretter: Löf, Eva/Löf, Patrik, Sverige. Eier: Likjerr, Bente, Herre.

Kurtsbo's Josefine-Liv (PL DK CH Memus Professor Higgins - Kurtsbo's Betty-Boop). Tricolour tisper, født 18.12.2019.
Oppdretter: Persson, Rebecka/Persson, Elin, Sverige. Eier: Øibo, Alice Karine Edholm, Engelsviken.

Grevgårdens Ebbe (Shelteam Bob B Soxx - Shelteam Born To Be Blue). Blue merle hannhund, født 08.04.2020.
Oppdretter: Andersson, Yvonne, Sverige. Eier: Haugstad, Ann Leni, Raufoss.

Kråkeslottets Vagabond (Kråkeslottets Boss - Kråkeslottets Topsy-Turvy). Sobel hannhund, født 02.05.2020.
Oppdretter: Andorsen, Linda, Sverige. Eier: Thorshaug, Nils, Bodø.

Kråkeslottets Footloose (Kråkeslottets Boss - Kråkeslottets Topsy-Turvy). Sobel hannhund, født 02.05.2020.
Oppdretter: Andorsen, Linda, Sverige. Eier: Vermedal, Beate, Hauglandshella.

Kråkeslottets Rambling Rose (Kråkeslottets Boss - Kråkeslottets Topsy-Turvy). Sobel tisper, født 02.05.2020.
Oppdretter: Andorsen, Linda, Sverige. Eier: Thorshaug, Mona-Rita, Bodø.

Änghagens Ginger Spice (Valerik Black Vauntie Vom Ohmtalieu - N SE VCH Kalamansi Magiczny Ogród). Sobel tisper, født 04.05.2020.
Oppdretter: Rosenqvist, Marie, Sverige. Eier: Havikhagen, Helle-Irmelin, Prestfoss.

Shelteam Candle In The Wind (Benedetto Z Nové Ameriky - Shelteam Lady Lai). Sobel tisper, født 16.05.2020.
Oppdretter: Jidegren, Lotta/Karlsson, Mats, Sverige. Eier: Horgen, Wenche Christine, Skedsmokorset.

Tyskland

Enjoy The Magic Moment Hidden Vision (Buster With Eager To Work - Enjoy The Magic Moment Dark Raven). Tricolour tisper, født 01.10.2019.
Oppdretter: Tiemann, Stephanie/Tiemann, Thorsten, Tyskland. Eier: Sæther, Eli Beate, Trysil.

Ungarn

Palamenti Bi Black Rio (C.I.B. H HS SRB HJ RO UCH Casidi Team Just Like Heaven - Palamenti Bi Black Molly). Svart/hvit hannhund, født 08.12.2019.
Oppdretter: Lövei, Zsuzsanna, Ungarn. Eier: Karczewska, Beata, Enebakk.

Østerrike

Your Adventure Of Summergarden (N FI A(H)CH N ACH Cardiwe's Absurd Bi Black - CH CH Prince of Sunlight Ultimate Choice). Tricolour tisper, født 01.06.2019.
Oppdretter: Schäffel, Manuela, Østerrike. Eier: Koidl, Amelia, Bjorbekk.

Importer:

Det ble foretatt 28 importert registrert i 2020. Grunnen til det lave antallet er sannsynligvis Covid-pandemien, som gjorde det nærmest umulig å importere hunder.

Sverige 13 (4 hanner og 9 tisper)
Russland 6 (1 hann og 5 tisper)
Latvia 1 tisper
Polen 1 tisper
Danmark 1 hann
Østerrike 1 tisper
Tyskland 2 tisper
Ungarn 1 hann
Frankrike 1 hann
Finland 1 hann
Totalt 28

Fargefordeling:

Sobel 11
Blue merle 8
Tricolour 6
Svart/hvit 3

Totalt 9 hannhunder og 19 tisper.

Foto: Heidi Wahl

Oversikt over autoriserte øyelysere i Norge

<https://www.vetnett.no/kurs-og-utdanning/oyelyser/oversikt-over-autoriser-te-oyelysere/>

Ernst Otto Ropstad

Evidensia Oslo Dyresykehus
Ensjøveien 14, 0655 Oslo
Tlf. 22 68 35 00

Tobias Revold

Evidensia Oslo Dyresykehus
Ensjøveien 14, 0655 Oslo
Tlf. 22 68 35 00

Birgitte Grann Greve

AniCura Dyresykehus Oslo
Uelandsgate 85, 0462 Oslo
Tlf. 815 70 005

Siv Grosås

Evidensia Oslo Dyresykehus
Ensjøveien 14, 0655 Oslo
Tlf. 22 68 35 00

Katarina Andersson Storli

Evidensia Lørenskog Dyreklinikk/
Evidensia Oslo Dyresykehus, Solheimveien 56
1473 Lørenskog. Tlf. 67 91 69 91

Ruth Anne Aas

AniCura Jeløy Dyreklinikk
Varnaveien 43 D, 1514 Moss
Tlf. 69 91 10 90

Martine Ulfeng

Fredrikstad Dyrehospital
Wilbergjordet 2, 1605 Fredrikstad
Tlf. 69 30 48 30

Kristin Lange

Jessheim Dyreklinikk, Dampsaga allé 4A,
2053 Jessheim. Tlf. 63 97 18 25

Hilde Løkke-Sørensen

Grue Dyreklinikk, Solørvn 33, 2260 Kirkenær
Tlf. 62 94 49 20

Ellen Dobloug

Evidensia Dyreklinikk Lillehammer
Børresens vei 4, 2609 Lillehammer
Tlf. 61 26 96 96
Utfører ikke gonioskopiundersøkelser *)

Kjell Kongsengen

Tranberglia 26, 2819 Gjøvik
Tlf. 61 13 73 33
Utfører ikke gonioskopiundersøkelser *)

Harald Vileid

Vileids Dyreklinikk
Hystadveien 3, 3208 Sandefjord
Tlf. 33 46 61 13
Utfører ikke gonioskopiundersøkelser *)

Elisabeth Bjørnstad

A-Vet Smådyrkl. Torsvang 2,
3271 Larvik. Tlf. 33 13 98 40

Jannecke Tunås

Ål Dyreklinikk, Kulev 6, 3570 Ål
Tlf. 916 46 116
Utfører ikke gonioskopiundersøkelser *)

Niels Højgaard Andersen

Falkumdyrlegen Øyevet
Richard Nordraaksgt 12, 3722 Skien
Tlf. 924 47 058

Johanne Teige Bøe

Vindalslia 7, 3728 Skien, Tlf. 480 23 333

Linda Eriksen

AniCura Dyresykehus Stavanger
Torgveien 15 C, 4016 Stavanger
Tlf. 51 51 00 60 - og -
AniCura Dyreklinikk Sørlandet
Travparkveien 40, 4636 Kristiansand
Tlf. 38 09 55 00

Magne Haaland

Tu Dyreklinikk, Lindev 1, 4340 Bryne
Tlf. 51 78 85 90

Dagny Spanne Kjær

Jæren Smådyrkl. Mornefaret 1,
4340 Bryne, Tlf. 474 71 607

Tone Ihle Engelskjønn

AniCura Grimstad Dyreklinikk
Bergsmøveien 21, 4886 Grimstad
Tlf. 37 04 95 00

Eva Heldal Monsen

AniCura Dyresykehuset Bergen Sør AS
Søråshøgda 7B, 5235 Rådøl
Tlf. 55 11 60 60

Vigdis Brekke Kaas

AniCura Dyresykehuset Bergen Sør AS
Søråshøgda 7B, 5235 Rådøl
Tlf. 55 11 60 60

Torunn Hoff

Ålesund Dyreklinikk
Brusdalsveien 10a, 6011 Ålesund
Tlf. 70 17 83 83

Anne Mette Knutsen

Ranheim Dyreklinikk, Vikelyfaret 4,
7054 Ranheim, Tlf. 73 10 70 70

Jon Snøfugl

AniCura Heimdal Dyreklinikk
Industriv 67, 7080 Heimdal
Tlf. 72 88 77 00
Utfører ikke gonioskopiundersøkelser *)

Hege Jøntvedt

AniCura Dyresykehus Stjørdal
Stokmøveien 14, 7500 Stjørdal
Tlf. 74 84 00 90

*) Gonioskopi er en undersøkelse av kammervinkelen i øyet, som gjøres for å se om hunden er disponert for grønn stær/høyt trykk i øyet.

Retinopati hos Shetland Sheepdog

Av: DSSKs avls- og helsekomité. Oversatt av Reidun Monsholm

Ordet retinopati er et samlebegrep for forskjellige øyesykdommer i netthinnen. Ikke alle sykdommer i netthinnen er arvelige. Og ikke alle typer retinopati vil påvirke hundens syn.

I netthinnen er de visuelle cellene plassert der fotoreseptorer – stavene og tappene - mottar lyspulser. Teknisk sett sendes elektriske signaler via synsnerven til hjernen, der disse deretter konverteres til bilder.

Utviklingen av netthinnen i fosterstadiet er veldig kompleks, og feil utvikling kan forekomme, noe som kan være på grunn av en arvelig disposisjon eller påvirkning av infeksjoner som virus, underernæring eller et traume. I netthinnen kan sykdommer som er arvelige, eller forårsaket av infeksjoner utvikles.

I denne artikkelen beskriver vi en bestemt *arvelig* form for retinopati som kan diagnostiseres på voksne shelties, nemlig Slowly Progressive Retinopathy, også kjent som SPR eller Sheltieretinopati.

Det er diagnostisert shelties i Danmark med denne typen retinopati (ikke ofte, men det forekommer), og det har vist seg at det mangler kunnskap om hva SPR er, og hvilke anbefalinger som gjelder for avl i forbindelse med SPR.

Forandringene som øyenlyseren ser i netthinnen ved SPR, kan lett bli forvekslet med den forandring som sees i den alvorligere arvelige retinopati PRA (Progressive Retinal Atrofi), som ender med total blindhet hos de affiserte hundene.

Hvis en sheltie har blitt diagnostisert med SPR, er det viktig å følge opp for å sikre at diagnosen er riktig, akkurat som det også er viktig å følge opp diagnosens riktighet hvis det er mistanke om PRA. Riktig diagnose er helt avgjørende i forhold til avlsmessige konsekvenser og hensyn som man som oppdretter må ta.

Om SPR:

I det tidlige stadiet av SPR, kan endringer i netthinnen være vanskelig for øyenlyseren å se, men det blir lettere å diagnostisere med alderen. Vanligvis er retinalendringene klare nok til å oppdages fra ca. 5 års alder. Derfor er gjentatt øyenlysning fra 4. år å anbefale hos shelties som brukes i avl, slik at det sikrer at man ikke utilsiktet avler på shelties med SPR. Dette gjør det mulig å begrense spredningen av SPR i rasen.

Øyelysning er eneste måte man kan diagnostisere SPR. Der er ingen gentest for sykdommen.

SPR utvikler seg sakte med alderen, og sykdommen vil over tid føre til at sheltien får nedsatt syn i mørket. Det er viktig å understreke at SPR ikke vil gjøre sheltien blind, og at SPR derfor ikke skal sammenlignes med PRA, eller behandles på samme måte i rasen som man skal med PRA.

Når sykdommen SPR oppdages, vil diagnosen stå under punkt 18 "Annet" på skjemaet for øyeundersøkelse fra ECVO, og vil få en samlet diagnose: "Annet ikke-medfødt påvist". Det er derfor ikke et eget avkrysningsfelt for SPR/Sheltie-

retinopati på ECVO øyenlysnings skjema. Dette kan ha sammenheng med at SPR ikke nødvendigvis er arvelig i alle raser, og ECVO tabellen er utarbeidet for alle raser. Men på Shetland Sheepdog har studier vist at det er en svært høy sannsynlighet for at SPR på Shetland Sheepdog er arvelig. Derfor har øyenlyserne helt spesifikke avlsanbefalinger hvis de øyenlyser en sheltie og påviser SPR.

SPR og avl

Det antas at det er tale om en arvegang, som en f.eks. ser med CEA / CRD. Det vil si at det kan være bærere av SPR på samme måte som vi vet det er bærere av på CEA / CRD.

Hvis en sheltie har blitt diagnostisert med SPR, og begge foreldrene er øyenlyst fri for denne øyesykdommen senere i livet (4 år og eldre) må man anta at foreldrene er bærere av SPR, selv om de er klinisk fri for SPR.

Siden studier av SPR på Shetland Sheepdog har vist at det er en svært høy sannsynlighet for at SPR er arvelig så anbefaler ECVO øyenlyserne følgende:

- 1) at shelties som har SPR ikke brukes i avl.
- 2) at nære slektninger til en sheltie med SPR (foreldre, halvsøsken, helsøsken og avkom) blir fulgt opp med øyenlysnings som ikke er eldre enn ett år, hvis de brukes i avl.

Hvordan vet man om en sheltie er bærer av SPR

Det er som sagt ikke mulig å genteste. Man må anta at en sheltie er bærer av SPR hvis den har avkom eller forelder med SPR. Det er også en viss sannsynlighet for at sheltien kan være en bærer hvis det er kullsøsken og halvsøsken med SPR.

Den eneste måten å finne ut hvem som er bærere er å se på nærmeste families helseinformasjon angående øyelysning. Vi har en veldig god hjelp med helse-data som er i hundeweb (NKKs dogweb i Norge), der du kan finne øyenlysningsresultater for de ulike hundene.

I tilfelle det skulle være utenlandske hunder på stamtavle som er registrert i Norsk Kennel Klub, Svensk kennelklubb og Finsk kennelklubb, har disse kennelklubber en åpen helsedatabase, der alle har muligheten til å søke etter helseinformasjon på registrerte hunder.

Skulle det være en sheltie i familien som faktisk har SPR, må man anta at dennes nære slektninger er bærere, dvs. foreldre og avkom (med mindre noen av dem selvfølgelig har SPR selv). Med den kunnskapen er det mulig å ta nødvendige avlshensyn og forholdsregler. I tillegg er det en liste over hunder på Norsk Shetland Sheepdog Klubb's nettsider, som viser hvem som har fått diagnosen Sheltie-retinopati / SPR, der også foreldre og stamtavle er oppgitt.

Følgende skjema, som er basert på den antatte arvegang for SPR på Shetland Sheepdog, er en liten "avlsveiviser", med henholdsvis grønt, gult og rødt lys.

Foreldrestatus SPR.	Far: SPR fri (SPR fri ved øyeundersøkelse fra 4 år og oppover. Har ingen nære slektninger med SPR)	Far: SPR bærer (SPR fri ved øyeundersøkelse fra 4 år og oppover. Har nære slektninger med SPR)	Far: Har SPR
Mor: SPR fri (SPR fri ved øyeundersøkelse fra 4 år og oppover. Har ingen nære slektninger med SPR)	Risikoen for at avkom får SPR er liten	Risikoen for at avkom får SPR er betydelig redusert	Det er en risiko for at avkom får SPR. Derfor bør disse paringene unngås.
Mor: SPR bærer (SPR fri ved øyeundersøkelse fra 4 år og oppover. Har nære slektninger med SPR)	Risikoen for at avkom får SPR er betydelig redusert	Det er en risiko for at noen avkom kan få SPR, så disse paringene bør unngås	Det er stor risiko for at avkom får SPR. Derfor bør disse paringene unngås.
Mor: Har SPR	Det er en risiko for at avkom får SPR. Derfor bør disse paringene unngås.	Det er stor risiko for at avkom får SPR. Derfor bør disse paringene unngås.	Alle avkom med høy risiko for å utvikle SPR, derfor bør disse paringene absolutt unngås

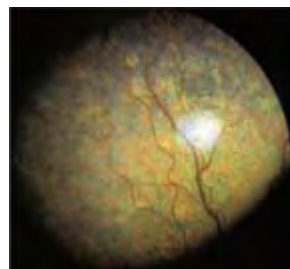
Nære slektninger = foreldre og avkom
Sikker klinisk fri for SPR er en sheltie først når det ikke er konstatert SPR ved gjentatte øyeundersøkelser med ca. 1 års intervall fra 4 år og oppover.

En spesiell takk til Søren Rasch, øyelege, Vejle dyrehospital, for sparring og kunnskapsdeling i forbindelse med utarbeidelsen av denne artikkelen.

Kilder :

- American College of Veterinary Ophthalmologist, *Veterinary Ophthalmology* (2011) 14,4,227-238
- www.nssk.no (Avsnitt om øyesykdommer, arvelig retinopati og avlsanbefalinger)
- www.oefeldyrlaegen.dk (Om øyesykdommer)
- www.ecvo.org/media/shetlandsheepdog.pdf (ECVO Manual, Shetland Sheepdog. Slowly Progressive Retinopathy (SPR))

Red. anm.: Ved diagnose SPR eller PRA bør det alltid bli foretatt en "second opinion" av en annen øyenlyser, hvis tvil om diagnose kan en ERG-undersøkelse være til hjelp for å fastslå diagnosen.

Fra Beskrivelse av øyesykdommer, nsvo.no:

Hunder med SPR har ikke den økte refleksjonen fra øyets bakgrunn som er karakteristisk for PRA, men mer en grålig misfarging av netthinnen, og det ses ikke den samme tilbakedannelsen av blodkar i netthinnene som ved PRA, selv om blodkarene kan være noe tynnere enn normalt i langtkomne stadier av SPR.

(Bildet hentet fra: Karlstam L, Hertel E, Zeiss C, Ropstad EO, Bjerckås E, Dubielzig RR, Ekesten B. A slowly progressive retinopathy in the Shetland Sheepdog. *Vet Ophthalmol* 2011; 14, 4, 227-238)

Sosialisering

<https://www.nkk.no/sosialisering/category1386.html>

Foto: Reidun Monsholm

Sosialisering er avgjørende for et godt hundehold.

Alle oppdrettere ønsker å sende sine valper ut i verden med den best mulige starten. Alle valpekjøpere ønsker seg en sosial og veltilpasset hund. Så hva kan oppdretter og valpekjøper gjøre for å sikre valpen den optimale start på livet?

- Den viktigste perioden for sosialisering er i tidsrommet 5-14 uker, uten at vi skal henge oss alt for mye opp i datoer. Det er ganske store forskjeller, både individuelt og mellom de ulike raser, sier veterinær og atferdskonsulent Gry Eskeland.

Eskeland har jobbet med adferd hos hund siden veterinærstudiene tidlig på 90-tallet, og driver i dag Nedre Glomma Dyreklinikk i Fredrikstad, hvor hun også tilbyr atferdskonsultasjoner.

- Nær kontakt med mennesker er selvsagt det aller viktigste i denne perioden. Valpene behøver å treffe flest mulig ulike mennesker – barn og voksne, menn og kvinner, gamle og unge, for å bli trygge og lære seg å kommunisere best mulig. Det er også fint om valpene tidlig får kontakt med andre hunder og andre typer dyr. Spesielt om de skal bo i et miljø med for eksempel katter, hester eller sauer, sier Eskeland.

Sosialisering er avgjørende for et godt hundehold

Kunnskapen omkring sosialisering og miljøtrening av valper er blitt mye større med årene. De aller fleste som oppdretter eller kjøper hunder, vet at det er viktig at valpen får nærkontakt men mennesker fra veldig ung alder, og at den ferdes i ulike miljøer. Å delta på valpekurs er en selvfølge for mange i dag.

- Men ikke alle har det klart for seg at denne perioden varer ganske lenge, og at man bør jobbe aktivt med hunden i dens to første leveår. Det kan være mye arbeid, men betaler seg i form av en hund som er veltilpasset og sosial resten av sitt liv, understreker Espeland.

De fleste valper leveres fra oppdretter når de er åtte uker gamle. Mange oppdrettere har lagt ned et stort arbeid med å introdusere valpen for ulike erfaringer og opp-

levelser. Denne kunnskapen kan det være lurt å viderefremme til valpekjøpere, slik at de kjenner til mest mulig av valpens bakgrunn.

- Har valpene møtt andre dyr, i så fall, hva slags dyr? Har de møtt hunder av andre raser og annet utseende enn sin egen? Har de vært eksponert for lyder som støvsuger, vaskemaskin, radio, tv, tordenvær, skramling? Har de møtt ulike typer mennesker hva kjønn og alder angår? Dette er nyttig informasjon man bør bringe videre, påpeker Eskeland.

Noe er arv

Det er viktig å påvirke der man kan, og gjøre sitt beste for å utvikle valpen i ønsket retning. Nå vil det alltid være en del av hundens mentalitet som skyldes arv, og det er ikke alltid denne delen lar seg korrigere. Dette handler ofte om spesifikke egenskaper. En jakthund har naturlig interesse for vilt og for å forfølge. En gjeterhund vil ha gjeterinstinkter. Dette er i liten grad trenbart. Arv spiller en signifikant rolle når det gjelder mange karaktertrekk hos hunder.

Selv om det er enkelte arvelige trekk det er vanskelig å påvirke i særlig grad, er det svært mye som kan gjøres for at valpen skal utvikle seg i riktig retning.

“Det er svært viktig å sosialisere valpen og legge ned mye arbeid i de to første årene.

Per definisjon handler sosialisering om å få positive, behagelig opplevelser, og lære at ting ikke er farlige.

- Ikke alt vi kaller sosialisering, er det. Ikke ta med valpen i flere og flere sosiale settinger hvis du opplever at den blir reddere og reddere for hver gang. Da er det ikke sosialisering du driver med, da er det sensitisering, og da kan du i verste fall få en valp med fryktproblemer.

Så ta valpen ut, men tenk gjennom hvor mye, hvor lenge og i hvilke miljøer. Så unngår man i størst mulig grad av valpen blir skremt, avslutter Gry Eskeland.

Foto: Nexus

Dette skjer når hunden blir for varm

Av: NMBU - Norges miljø- og biovitenskapelige universitet - <https://forskning.no/hunder-nmbu-norges-miljo-og-biovitenskapelige-universitet-partner/dette-skjer-nar-hunden-blir-for-varm/334039>

De fleste forstår at hunden ikke kan vente i en lukket bil på varme dager.

Hvis den blir for varm, vil det nemlig skje flere ting i hundens kropp som er svært alvorlige.

(Foto: Shutterstock / NTB scanpix)

Inne i en bil sitter en hund og peser med tunga hengende ut. Hvor farlig er det?

– Hunder svetter ikke slik mennesker gjør. De peser for å kvitte seg med varmen og blir da fort dehydrerte, forteller Kristin Anfinsen ved Universitetsdyresykehuset ved NMBU Veterinærhøgskolen.

Det er sommer og på enkelte dager kan det bli svært varmt. Da forstår de fleste at hunden ikke kan vente i en lukket bil.

Men hvor varmt er for varmt? Det skal nemlig ikke særlig høye temperaturer til før det kan være kritisk for en hund. Solen flytter på seg og selv om bilen har blitt satt i skyggen, kan den etter en stund bli stående i stekende sol. Da stiger temperaturen raskt.

– Hundens kropp fungerer best ved 38,5 grader. Når temperaturen blir 42 grader eller høyere, vil kroppen begynne å svikte, sier Anfinsen.

Tåler ikke for høy varme

Ved for høy varme vil det skje flere hendelser i hundens kropp som er svært alvorlige:

- Varmen vil skade kroppens celler ved at de sveller opp og dør. Dette fører til at organene svikter og at blodet flyter dårligere i kroppen.
- Energiproduksjonen i kroppen blir dårligere ved at cellene ikke får til å frakte nok oksygen.
- Lite oksygen fører til en betennelse i kroppen som danner mange små blodpropper, såkalte tromber.
- Når vevene får lite energi, blir kroppens pH-verdi endret. Melkesyre blir dannet.
- Pesingen vil også gjøre at pH-verdiene blir endret fordi hunden puster ut mer karbonsyre, CO₂, enn den får i seg oksygen.

– Hunden kan få flere livstruende tilstander som kan oppstå som følge av heteslag, og den kan i verste fall dø av følgene, som nyresvikt eller væskeansamling i hjernen, kalt hjerneødem, sier Anfinsen.

Trenger luft

Mens hunden peser, vil også luftfuktigheten stige, og det skaper en vond sirkel. Selv om hunden har vann å drikke, trenger den luft og lavere temperatur.

Hvor mye varme hunden tåler, varierer med hva slags hund du har. Er den stor, liten, har den mye eller lite pels? Det har mye å si. Hunderaser med trange, øvre luftveier er ekstra utsatt. Men varmen er farlig for alle, ifølge Anfinsen.

Veterinær Anfinsen jobber ved Universitetsdyresykehuset ved NMBU Veterinærhøgskolen. Det er ikke ofte de får inn pasienter med heteslag, men hun er svært opptatt av at folk skal vite hva de skal gjøre hvis en hund blir for varm, enten i bil eller ved for mye aktivitet i varmen.

– Enkelte hunder glemmer seg fordi de er så ivrige og ikke kjenner sin egen begrensning. Eier må passe på at hunden får kjølt seg ned og får nok drikke på varme dager, sier hun.

Hun presiserer at det er mye bedre å forebygge heteslag, enn å risikere denne livstruende tilstanden.

– Hunder og katter viser ikke alltid så tydelig hvordan de har det. Det er opp til eier og folk rundt å passe på at dyret har det bra, sier hun.

Kontakt veterinær

Så hvis du ser en overopphetet hund. Hva gjør du?

– Hunden kan spyles med kjølig, ikke iskaldt, vann. Man kan også pakke inn isposer og legge disse i armhulene og lysken. Så må du kontakte veterinær, sier Anfinsen.

Hunder som har blitt overopphetet, skal alltid sjekkes av veterinær på grunn av fare for senskader som for eksempel nyresvikt.

Hos veterinæren vil hunden eller katten som har blitt overopphetet få væskebehandling, bli nedkjølt og gitt behandling ut fra hvilke skader veterinærene ser.

– Vi vil gjøre det vi kan for å gjenopprette den livsviktige balansen i kroppen som heteslaget ødelegger, sier Anfinsen.

Foto: Maiken Wikström

Er det bra å gi hunden restemat?

<https://forskning.no/dyreverden-hunder-mat/er-det-bra-a-gi-hunden-restemat/1577362>

SPØR EN FORSKER: Mange hunder elsker å spise det samme som vi mennesker serverer ved middagsbordet, men har de godt av det?

Hunden kaster lengtende blikk mot middagstallerkenen. Lasagnen synes å være himmelsk, og brødiskiva med smør er også fristende.

Hunder er veldig sosiale, og mange vil gjerne spise samtidig som eieren, og gjerne det samme som eieren også. Det kan være lett å gi inn for det bedende blikket. Også katten kan be innstendig om å få smake på middagsrettene.

Professor Øystein Ahlstrøm ved NMBU svarer på hva man kan gi hunder av restemat. Han er ekspert på ernæring av hund og katt.

Det er få matvarer som er direkte farlig for hunden, man får altså sjelden gjort noe veldig feil ved å gi hunden litt rester i ny og ne. Det er så lenge du passer på at hunden ikke får i seg noe som kan gi forgiftning, slik som løk, hvitløk og sjokolade (se nederst). Katten vil som regel ikke spise ting som er for uvant.

Om man gir restemat ofte, er det likevel noen ting som kan være greit å vite.

Kjøpefôr er laget for å dekke hele næringsbehovet

De kommersielle fôrene er satt sammen slik at hunden får hele sitt næringsbehov dekket i hvert eneste måltid. Derfor er det lettvis for dyreeiere å bruke et slikt fôr.

- Om man sammenligner med mennesker og hvordan vi spiser, så er det ikke sånn at vi får alle næringsstoffene i hvert måltid. Det gjør ikke så mye, så lenge vi spiser balansert i løpet av en viss periode, sier Ahlstrøm.

Slik er det også med hunder. Men de har jo ikke mulighet til å balansere det ut selv. Gir man restemat bør man gi litt mindre porsjoner med tørrfôr, slik at hunden ikke blir overvektig. Da bør man passe på at hunden over tid ikke får en ubalansert diett, selv om Ahlstrøm legger til at det skal ganske mye til.

- Hvis man kan utnytte restemat ved å gi det til hunden, så synes jeg det er positivt. Man kan tenke på samme måte som når vi setter sammen mat til oss selv, tenke på proteiner først og fremst og litt på karbohydrater og fett.

Kan trygt gi enkle råvarer

Ahlstrøm anbefaler å gi enkle råvarer til hunden, om man skal gi noe ekstra. Restematen bør ikke utgjøre mer enn 25 prosent av fôrmengden, dersom man ikke har spesialkunnskap og klarer å sette sammen et eget fullverdig fôr.

- Hvis man holder seg til ren fisk, kjøtt og for eksempel poteter, så er man ganske sikker på å ikke gjøre noe feil.

Kylling, fisk og kjøttdeig er rike på proteiner. Mens i poteter er det både proteiner og stivelse. Det er heller ikke noe problem å gi hunden grønnsaker, om de er kokt, så letter det fordøyelsen. Kokt egg kan man også fint gi.

- En brødiskive med smør og leverpostei inneholder mange næringsstoffer som hunden trenger, sier Ahlstrøm. Det er ikke farlig for hunden å spise mat med stivelse, slik som litt brød eller kokt ris.

- I et kommersielt fôr er halvparten korn, det er en masse stivelse.

Vegetabiliske og marine oljer kan være positivt fordi de inneholder essensielle fettsyrer.

Ville unngått krydret mat

- Hva med brun saus?

- Nja, sier Ahlstrøm og drar på det. Brun saus inneholder krydder.

Han anbefaler også å holde den indiske gryta og tacokjøttet unna hundeskåla, og unngå krydret mat. Hunden vil ikke nødvendigvis ta direkte skade av å spise slik mat, men det er uvant for hundemagen.

- Det enkleste er å bruke rene råvarer, gjentar han.

Endret avføringsmønster

Uvant mat kan lede til endret avføring hos hunden.

- Sånn som hos mennesker også. Hvis vi en dag spiser færikål og den andre dagen noe helt annet så merker vi at det er forskjell på fordøyelsen. Mens hos hund så blir det sett på som noe negativt.

Hunden kan få løs mage, og må på do oftere enn vanlig.

- En hund som pleier å gjøre fra seg to ganger om dagen, må da plutselig ut tre ganger, eller den vil ut på natta. Dette kan være negativt, ikke for hunden nødvendigvis, men for eieren som må stå opp, eller dersom hunden gjør fra seg på teppet. Så det er praktiske aspekter ved dette.

Rent kjøtt dekker ikke hele næringsbehovet

Bein er den viktigste kilden til kalsium og fosfor for ulver og ville katter. Og disse stoffene er spesielt viktige for dyr som er i vekst.

En av de vanligste feilene å gjøre om man bruker hjemmelaget fôr til hundevalper eller kattunger, er å gi rent kjøtt eller fisk uten bein eller en annen kalsiumkilde, sier Ahlstrøm. Et eksempel kan være katter som omtrent bare vil ha tunfisk fra boks eller at en hundevalp bare får kjøtt.

- En ulv vil spise et helt byttedyr. Det inneholder alle næringsstoffene de trenger. Vi mennesker spiser typisk bare muskelkjøtt, det er det vi synes er bra, men egentlig er de mest næringsrike delene av et byttedyr innvoller, lever, nyrer, blod, hjerne og slikt som vi vanligvis ikke spiser. Ville rovdyr spiser også bein, sier forskeren.

Ahlstrøm forteller at i ekstreme tilfeller der unge kjæledyr ikke er føret riktig, så kan mangel på kalsium gjøre at kroppen tar kalsium fra eget skjelett.

- Jeg har hørt om tilfeller hvor noen er kommet med halv voksne katter til veterinæren. Det tas røntgenbilde, og det ser ut som det ikke er noe skjelett der. Mangelen på kalsium har gjort at det ikke har blitt dannet hard struktur i beina, som blir myke og ikke vises tydelig på bildet.

Ikke la dårlig samvittighet overta

En ulempe med å gi restemat til hunden kan være at den blir masete og overvektig.

- Det er en fare for at hunden tar over. Når du setter deg ved bordet, så legger de seg ved siden av som en psykologisk greie. Det kan gå så langt at når du smører mat så tar de omtrent brødskiva ut av hånda på deg.

- Det er veldig viktig at man gir mat i en kontrollert prosess, eller så kan de ta over og bli noen tyranner, sier Ahlstrøm.

Dette er særlig om eieren har litt dårlig samvittighet fra før. Kanskje hunden er mye alene eller man vet at man har gått for lite tur i det siste.

- Mange føler den dårlige samvittigheten kan kompenseres med å gi de ekstra mat.

Bein eller ikke bein?

Det å gi hunden bein utgjør en risiko for at den kan sette fast beinbiter i tennene, eller at biter i verste fall setter seg fast i tarmen. Bein er tungt fordøyelig, så hunden kan få diaré eller kaste opp. Likevel, mange hunder klarer godt å tygge bein. Hunderaser med korte snuter og underbitt vil kunne ha problemer med dette.

Fordeler med å gi hunden bein, er at det fjerner plakk og tannstein. En studie som Ahlstrøm har gjennomført sammen med en brasiliansk forsker, viste at hunder som fikk lårbain fra storfe hadde halvparten så lite plakk på tennene etter tre dager. Det sikreste er å gi storfebein som er veldig harde, som de ikke greier å knuse.

- De fleste hunder liker veldig godt å få bein. Det er noe annet enn vanlig mat, de forsvarer det på en annen måte overfor andre hunder, og graver det gjerne ned. Dyrevelferdsmessig virker det positivt.

- Her må hundeeieren selv velge. Det er en risiko ved det.

Om man ønsker å gi hunden bein, anbefaler Ahlstrøm å begynne når hunden er ung.
- Da tar de det med ro og tygger på det.

Om hunden ikke er vant til å få bein, og de skjønner at hundeeieren ikke vil at de skal spise det, så vil de kanskje svelge store biter og skynde seg.

Advarer mot fettrik mat

I en artikkel fra danske videnskab.dk, advarer professor Charlotte Reinhard Bjørnvad mot å gi mye av fettrik og uvant mat slik som rester etter julemiddagen.

Hun er tilknyttet Institutt for Klinisk Veterinær- og Husdyrvitenskap ved Københavns Universitet.

- Hunder tåler ikke store endringer i dietten. De får økt risiko for diaré og akutt magebetennelse hvis de får noe de ikke er vant til. Et julemåltid svarer til en tur til India for oss andre, sa hun.

Hun fortalte at det kan gi hunden økt risiko for å utvikle betennelse i bukspyttkjertelen, noe som kan være alvorlig.

- Det er store variasjoner mellom hunder når det gjelder hvor mye de tåler, men det beste er å ikke gi dem fettrik mat, mener Bjørnvad. Men også hun sier at det ikke er noe galt i å gi hunden litt rester.

Du kan lese mer om hva hunder ikke må få i seg i artikkelen fra videnskab.dk.

Dette tåler ikke hunden

- Sjokolade/ -Druer og rosiner
- Løk og hvitløk/ -Avokado
- Macadamianøtter/ -Muggost
- For mye lever.

Det er fint i mindre mengder men inneholder mye fettløselige vitamin A og D som kan gi forgiftning hvis hunden spiser for mye.

- Det kunstige søtningemiddelet xylitol. Det finnes i tyggegummi og pastiller.

(Listen er ikke komplett)

Les mer om forgiftning hos hund og katt på: www.helsenorge.no/giftinformasjon/hund-og-katt/

Slik får hunden din renere tenner

<https://forskning.no/bakterier-hunder-mat-og-helse/slik-far-hunden-din-renere-tenner/434805>
Av: NMBU - Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

Hunder elsker å gnage på bein, så i tillegg til at det renser tennene, er det også et velferdstiltak, sier forsker Øystein Ahlstrøm ved NMBU. (Foto: Janne Karin Brodin)

Margbein fra storfe fungerer litt som en tannbørste for hunder. Det fjerner plakk, men det er forskjell på hvor effektive de ulike typene margbein er.

Hundens tenner bør pusses hver dag, men det er det vel de færreste hundeeiere som gjør. Men det finnes råd, et besøk hos veterinær eller et margbein av og til.

Tannkjøttssykdom er det mest utbredte helseproblemet hos hund, og i tillegg får hunden dårlig ånde. Problemet skyldes tannstein.

Halvparten av alle tre år gamle hunder har symptomer på tannstein, og nesten alle hunder over tolv år har tannstein.

Bløtt fôr gjør det verre

Plakk er en tynt bakterielag, en bakterie-film, som legger seg på tennene, og etter hvert blir til tannstein hvis ikke tennene pusses, eller hunden kan gnage på noe som sliper vekk belegget.

– Bløtt fôr, eller oppbløtt tørrfôr, har ingen slipeeffekt på tennene og gir bare plakk

bedre vilkår for å danne tannstein. Tygging på harde objekter, eller fôr som kan slipe vekk tannstein, er en måte å redusere problemet på, sier forsker Øystein Ahlstrøm ved NMBU – Norges miljø- og biovitenskapelige universitet.

Stipendiat Fábio Ritter Marx gjennomførte forsøk med **rå margbein** til hunderasen beagle for å se på effekten mot tannstein. Det viste seg margbein fra storfe fjernet tannstein, og at det var forskjell på typer margbein.

Renere tenner på tre dager

Vanligvis er det det harde midtstykket på låret som brukes som margbein til hund. Grunnen er at beinet er så tykt og hardt at hunden bare gnager på beinet uten å klare å knuse det og spise hele.

I forsøket testet Marx også margbein fra endene på lårbenet hvor beindelen er

tynnere. Hundene som fikk endestykker klarte i større grad å knuse beinet og spise det opp. Alle hundene fikk et stykke margbein hver dag.

Margbein fra enden av lårbeinet til venstre og fra midten av lårbeinet til høyre.
(Foto: Fábio Ritter Marx)

Hos forsøks hundene dekket tannstein omkring 40 prosent av tannflatene. Begge beintyper fjernet tannstein effektivt, og mellom 35 og 55 prosent av belegget ble borte i løpet av tre dager. Tannstein på de bakerste tennene var vanskeligst å få bort. Resultatet ble noe bedre for de hundene som fikk mykere margbein fra endene av lårbeinet.

– Det er klart at det er en sjanse for at en beinsplint skal sette seg fast i tennene eller i fordøyelseskanalen, men det finnes ingen vitenskapelig dokumentasjon på hvor stor risikoen er for at det skjer, sier Ahlstrøm.

Han mener at en hund kan venns til å tåle å tygge margbein hvis man starter tidlig, men dette varierer fra hund til hund. Bein kan føre til oppkast og løs eller hard mage.

Ved start dekket tannsteinen 35–40 prosent av tennenes sideflater. Belegget ble redusert med 35–55 prosent etter tre dager og 70–80 prosent etter tolv dager. På de bakerste jeksleene var det vanskelig å få fjernet tannstein. Ingen av hundene som var med i forsøket, fikk skader på tennene.
(Foto: Foto: Fábio Ritter Marx)

Forsøket viste også at hundene brukte omkring sju måneder på å bygge opp nytt belegg av tannstein når de bare fikk tørrfôr.

Tannstein er ikke noe å kimse av

I tillegg til dårlig ånde, vil til slutt tannsteinen være vanskelig å fjerne uten hjelp av veterinær. I alvorlige tilfeller blør hunden i munnen eller tennene løsner og faller ut. I verste fall tilbakedannes beinvevet i kjeven.

Tannkjøttproblemene starter med at bakterier danner plakk på tannoverflaten som etter hvert blir et hardt, mineralisert lag av tannstein. I tannsteinen er det bakterier som kan invadere tannkjøttet og lage betennelser.

Det er vondt for hunden, som kan få problemer med å spise og endre spiseadfærd på grunn av smerter.

Ulver spiser alt

Forskere som har gjort registreringer på ulver, ser sjelden tannstein, men av og til tilfeller av at hjørnetenner har brukket. Trolig som følge av den kraftige påkjenningen av å holde fast store og sterke byttedyr.

– Ulver er ikke selektive når det kommer til valg av kjøttbein, og de spiser hele skrotter, sier Ahlstrøm.

Det at det er lite tannstein hos ulver sammenlignet med hund, har nok delvis årsak i at de spiser mer bein og at ulver ikke blir særlig gamle. Gjennomsnittsalder på fire år er vanlig, og det gjør at tannstein ikke får like lang tid til å etablere seg som hos mange hunderaser som gjerne blir 10–12 år gamle.

Tilsetningsstoffer og tannpuss

Fôrindustrien har gjort tiltak for å redusere tannstein hos hund ved å for eksempel tilsette polyfosfater i fôret som skal redusere mineraliseringsprosessen. Polyfosfater finnes også i vanlig tannkrem.

Andre tiltak er å lage tørrfôr som skal være

litt seigere for å øke tyggemotstanden slik at tannoverflaten møter litt motstand og slipes på den måten.

Det finnes også spesielle tyggebein laget av tørket hud.

– Men det beste er nok å pusse tennene til hunden hver dag og selvsagt å gi den margbein. Tannpuss krever litt tilvenning i starten, men etter hvert sier hundeeiere som gjør det, at de ikke bruker lang tid på jobben, sier Ahlstrøm.

Referanse:
Fábio Ritter Marx m. fl: Raw beef bones as chewing items to reduce dental calculus in Beagle dogs. *Australian Veterinary Journal*, 2016, Doi: 10.1111/avj.12394.

Trener man på tannpuss fra den er valp, går det helt "smertefritt" når den er voksen!

Foto: Kari Lynne Solbakken

Allergi hos hund

<https://www.anicura.no/fakta-og-rad/hund/allergi-hos-hund/>

Allergi innebærer at kroppen sitt immunforsvar reagerer på såkalte allergener som er komponenter i miljøet (atopiker) og/eller proteiner i fôret (fôrallergiker). Enkelte hunder kan også utvikle kontaktallergi. Alle gir en hypersensitivitetsreaksjon, det vil si at immunforsvaret reagerer unormalt kraftig, og slipper ut mange betennelsesceller i kontakt med allergenene. Dette skaper ofte problemer for hunden i form av hud og/eller mage-tarmproblematikk.

I denne artikkelen:

- **Symptomer**
- **Diagnose**
- **Behandling**
- **Prognose**

Dersom din hund viser symptomer på allergi, kan du kontakte veterinær som vil kunne kartlegge hva slags underliggende allergi som foreligger. På den måten kan en med stor sannsynlighet holde hunden symptomfri ved å unngå allergener som hunden reagerer på. Det kan være vanskelig å unngå innendørsallergener som atopikere reagerer på, det vil da kunne være aktuelt å gi en såkalt allergivaksine.

Allergikere krever ofte livslang oppfølging for å minimalisere symptomer på allergi, hvor forebyggende behandling er viktig.

De kommersielle fôrene er satt sammen slik at hunden får hele sitt næringsbehov dekket i hvert eneste måltid. Derfor er det lettvisst for dyreeiere å bruke et slikt fôr.

Symptomer

Hunder med allergi har ofte hud og/eller mage-tarmproblematikk av ulik grad. Noen utvikler dype hudbetennelser (skorper, rødhet, pigmentering med mer), andre røyter bare litt mer enn vanlig og/eller at pelsen er flasset og glansløs. Enkelte har kun litt løs avføring en gang i blant, andre kan få kraftig diare, til og med blodig.

Det vanligste symptomet på allergi er kløe (i ansikt, ører, poter, armhuler, lysker og området rundt analåpningen), men ikke sjelden oppstår det tilbakevendende ørebetennelser og/eller et kronisk poteproblem. En hund med allergi kan ha et eller flere av nevnte symptomer, avhengig av grad og type allergi, men felles er at de oftest er plagsomme for hunden.

Diagnose

Det kreves en systematisk utredning av hunden for å stille diagnosen, og kartlegge hvilken type allergi som foreligger.

Veterinæren vurderer sytombildet, når og hvordan disse oppstod. Ut i fra dette vil veterinæren legge en plan for videre diagnostisering, alt ettersom hva som mistenkes av type allergi. Det vil alltid utelukkes andre kløende årsaker som parasitter og/eller en enkelt forekommende hudinfeksjon.

Oftest er første skritt å utelukke at hunden har fôrallergi. Dette gjøres gjennom å la hunden spise en såkalt eliminasjonsdiett i minimum åtte uker.

Eliminasjonsdietten er enten hjemmelaget mat med helt nye proteiner som hunden aldri tidligere har spist, eller et hypoallergent fôr med hydrolyserte proteiner som er laget så små at immunforsvaret ikke gjenkjenner dem. Sistnevnte er et spesialfôr som kan kjøpes hos veterinæren.

Det er viktig at hunden ikke får noe annet utenom dietten, det gjelder også tyggebain og godbiter.

Målet med eliminasjonsdietten er at hud og/eller mage-tarmproblemer skal helbredes, samt avdekke en eventuell fôrallergi og hvilke proteiner det er hunden ikke tåler. For å vite sikkert at reduksjon av symptomer på allergi skyldes en reel fôrallergi, og ikke på grunn av eventuell medisinsk behandling som ofte gjøres parallellt med eliminasjonsdietten, utføres en provokasjonstest etter 8-10 uker.

Provokasjonstesten utføres systematisk gjennom å presentere ulike proteinkilder med jevne mellomrom, eventuelt gi tidligere fôring til hunden. Dersom det foreligger fôrallergi, vil hunden oftest få en allergisk reaksjon få dager etter matinntak.

Om fôrallergi ikke kan påvises, vil det være naturlig å teste videre for eventuell allergi mot komponenter i miljøet (atopiker). Det taes en blodprøve og/eller en "pricketest" i huden som vil avdekke atopisk allergi, enten i form av høyt nivå av betennelsesceller i blodet, eller ved en allergisk reaksjon etter pricketesten.

Målet er å påvise eventuell atopisk allergi og hvilke allergener det er hunden ikke tåler. Når det er bestemt hvilken type allergi som foreligger, og hvilke spesifikke allergener det er hunden ikke tåler, kan en på den måten unngå disse, samt eventuelt lage en allergivaksine for atopikere som kan redusere symptomer på allergi.

Behandling

Behandlingen tilpasses hver enkelt hund på grunnlag av type allergi, grad av symptomer samt dyreeieren sine muligheter for å gjennomføre behandlingsregimet. Det er viktig å forsøke og unngå allergener hunden ikke tåler, spesielt om det er bestemte proteinkilder, eller noe som kan endres i miljøet. Det vil også være aktuelt med medisinsk behandling både systemisk og overflattisk i korte perioder. Hos enkelte

individer kan det være nødvendig med jevnlig forebyggende behandling (shamponeering, ørerens) for å hindre bakterie og/eller soppinfeksjoner, dempe kløe, tilføre fuktighet til huden med mer. Det er viktig å bruke shampoen riktig, blant annet å la den virke 5-10 minutter før den skylles ut, veterinæren vil gi føringer om dette.

Atopikere, hunder som er allergiske mot komponenter i miljøet, kan behandles med allergivaksine, såkalt immunoterapi. Dette er en vaksine som fremstilles spesielt for din hund, ettersom den inneholder akkurat de komponenter hunden er allergisk mot i miljøet, men kun i små mengder slik at kroppen skal tilvennes over tid fremfor å reagere mot dem.

Vaksinen administreres som injeksjoner under huden, eller som spray i munnen over tid. Mange hunder svarer bra på denne typen av behandling, som også har få bivirkninger. Målet med allergivaksinen er å redusere symptomer på allergi og behovet for andre medisiner.

Tilskudd av omega - 3/6 fettsyrer er et viktig supplement til den medisinske og forebyggende behandlingen hos allergikere ettersom hudbarrieren deres er dårligere, og fettsyrene vil være med på å gjenoppbygge denne. I tillegg har fettsyrer en viss kløedempende effekt da de generelt reduserer inflammasjon i kroppen. Mange hunder synes det også smaker godt.

Prognose

De aller fleste allergiske hunder fungerer bra med rett behandling. Det som ikke må glemmes er at allergi er en livslang sykdom, og mange ganger er det avgjørende med et tett samarbeid og bra dialog med den behandlende veterinæren for at hundens skal få best mulig resultat av behandlingen.

Dyreeieren sitt ansvar er å følge planen som er gitt av veterinæren, samt alltid søke hjelp om symptomene forverres, eller kløen ikke lindres tilstrekkelig.

16 sommerfarer for hund

<https://firstvet.com/no/artikler/16-sommerfarer-for-hund>

Sommeren innebærer at vi kan være mere ute i naturen med hundene våre, men med varme, opphold utendørs, bad og grillmiddager følger også mange farer for hundene. Les mer om hva du skal være ekstra oppmerksom på om sommeren, hva du kan gjøre for å forebygge farene og hvordan du skal agere hvis ulykken er ute.

1. Heteslag

Den aller største sommerfaren for hunden er varmen. Hvert år dør dessverre hund-er etter å ha blitt forlatt i varme biler.

Hunder kan også få heteslag av å mosjones i altfor varmt vær uten mulighet til å kjøle seg ned og drikke.

Hunder er veldig følsomme for varme, siden de ikke kan regulere kroppstemperaturen ved å svette som vi mennesker kan. Heteslag er en livstruende tilstand som forårsaker stor lidelse og som kan gi alvorlig skade på indre organer.

2. Huggormbitt

Sommervarmen lokker fram huggormene og bittet fra disse er giftig også for hunder. Når en hund blir bitt av en huggorm kan det få alvorlige konsekvenser og det er derfor viktig at man som hundeeier vet hvordan man skal agere hvis man mistenker at hunden har blitt bitt.

Som dyreeier ser man sjelden selve ormen, men man kan oppleve at hunden skriker til og løper vekk fra området. Hunden kan ganske raskt bli trøtt og slapp og få en kraftig og øm hevelse på bittstedet, som oftest er på nesen eller i ett ben. Etter et huggormbitt bør hunden holdes så stille som mulig for å unngå at giften spres. Man må oppsøke veterinær

umiddelbart. Som regel må hunden legges inn for væskebehandling, smertebehandling og overvåking.

3. Flått

Når sommeren kommer, kommer også flått, som kan spre bakterier som anaplasma, borrelia og TBE-viruset til våre hunder. Hvis hunden er i faresonen for å bli bitt av flått er det viktig å bruke et flåttmiddel for å beskytte hunden mot smitte.

4. Algeforgiftning

Ved oppblomstring av alger i sjø, hav og vassdrag kan det dannes en gift i vannet. Om hunden bader i eller drikker dette vannet kan den få algeforgiftning, som er en livstruende tilstand.

5. Grill- og piknikrester

Når det er fint vær tar mange med seg mat ut i naturen, griller og har piknik. Som hundeeier må man da være ekstra oppmerksom på at gjenglemt søppel kan innebære en fare for hunder. Gjør hva du kan for å unngå at hunden får i seg gjen-glemte matrester og annet søppel.

Sørg også for at hunden ikke skjærer seg på skarpt søppel som glassbiter og ødelagte engangsgriller.

- Beinrester kan være farlig for hunder, særlig tilberedt mat av kotelettbein, fiskebein eller fjørfebein. Slike bein kan splittes til skarpe biter i magesekk og forårsake skader i mage/tarm. Beinrester kan også bli sittende fast i hundens munn eller spiserør.

- Maiskolber kan ikke brytes ned i hundens mage-tarmkanal, og derfor kan de sette seg fast. I verste fall kan de forårsake et akutt stopp i tarmen. Hunden kan da begynne å kaste opp, og vise tegn på buksmerte. Dette er en akutt tilstand som krever operasjon.

- Ispinner av tre og engangsgriller kan bli veldig skarpe når de går i stykker. Hvis hunden forsøker å spise dem, kan det sette seg fast i svelget eller i halsen, og føre til sår og byller. Hvis hunden klarer å svelge dem, kan det i verste fall føre til store skader i hundens mage og/eller tarm.

6. Insektstikk og insektbitt

Bitt eller stikk fra insekter som mygg, veps, knott, maur og humle fører sjelden til at hunden blir alvorlig syk, men det kan klø og gjøre vondt. Noen hunder er derimot overfølsomme og kan få allergiske reaksjoner. Jo flere stikk hunden får, desto større er risikoen for at den reagerer kraftig.

Hvis hunden får nedsatt almenntilstand, får vanskeligheter med å puste, hvis slimhinnene i munnen blir bleke, eller hvis hunden på annen måte blir dårlig, bør man alltid kontakte veterinær.

Stikk fra bier og veps er sjelden alvorlig for hunder hvis de bare får enkelte stikk. Stikkene kan derimot forårsake ubehag i form av hevelse og smerte.

Hold hunden under oppsikt etter stikket, siden noen hunder kan få en allergisk reaksjon. Smerten ved stikket kan lindres med en våt, kjølig klut. Ta bort brodden om den sitter igjen og rengjør området.

Veterinær bør kontaktes hvis hunden har blitt stukket av flere veps eller hvis den har blitt stukket i munnen. Det samme gjelder hvis hunden blir veldig trøtt, får pusteproblemer, hvis slimhinnene i munn- en blir bleke eller hunden på annen måte reagerer kraftig.

Hvis hunden blir stukket av en hel sverm må man kontakte veterinær, ettersom hunden da kan få anafylaktisk sjokk.

Knottbitt kan gi varierende symptomer. I de fleste tilfellene får hunden små røde hevelser i huden, som kan klø skikkelig. Er hunden veldig plaget, kan det noen ganger være nødvendig med en kortisonkrem etter råd fra veterinæren. Noen hunder er mer sensitive enn andre og kan reagere kraftigere.

Hunder som har fått mange bitt eller som er hypersensitive, kan utvikle en allergisk reaksjon og til og med få anafylaktisk sjokk. Hvis det skjer må man kontakte veterinær akutt, og det kan da hende at hunden trenger behandling på et dyresykehus.

Bitt fra knott og mygg kan forebygges ved å holde hunden innendørs på de tidene av døgnet når de er som mest aktive. Hvis man bor i et område med veldig mye mygg og/eller knott kan det være nødvendig å bruke repellerende midler som man får på resept for å beskytte hunden.

De mest utsatte områdene pleier å være magen og lårenes innside. Beskytt gjerne hundens ben og mage med klær, for eksempel ved å sette en t-skjorte på dem bakfram med bakbena ut gjennom ermene og halen gjennom åpningen til halsen.

7. Våteksem

Om sommeren er våteksem (hot spot) vanlig, spesielt hos hunder med tett pels og hos hunder som bader ofte. Våteksem forårsakes som regel av at hunden av en eller annen grunn klør/ napper/ slikker seg mer enn vanlig på et bestemt sted på huden.

Huden blir da irritert og irritasjonen kan utvikle seg til et fuktig og rødt eksem med klissete pels, allerede etter en dag eller to. Hvis det er varmt og fuktig i pelsen, kan bakterier spre seg raskt i et hudområde som allerede er irritert, og våteksemet kan derfor vokse og spre seg veldig fort. Våteksem kan også oppstå hvis hundens pels ikke tørker helt etter et bad.

8. Vannhale

Når en hund blir kald fordi den bader ute eller er lenge ute i regn kan den få noe som kalles vannhale. Årsaken er sannsynligvis en betennelse i nervene i haleroten, som oppstår når bakdelen blir for kald. Halen henger rett ned, som om den er lam. Hunden kan ha veldig vondt, og være engstelig for sin bakdel. Den vil helst ikke sitte og vil heller ikke at man tar på haleroten.

Tilstanden går som regel over av seg selv i løpet av noen dager. I noen tilfeller kan det ta opptil en uke. La hunden hvile og hold den tørr. Har den veldig vondt bør man kontakte veterinær som vurderer om den behøver smertestillende og betennelsesdempende medisin. Veterinær bør også kontaktes hvis det ikke har gått over i løpet av noen dager, for da bør andre sykdommer eller årsaker utelukkes.

Dette kan du gjøre selv for å forebygge vannhale:

- Tørk hunden ordentlig hvis den bader i kaldt vann eller har vært lenge ute i regn.
- Hold hunden varm og tørr og sett gjerne på den et varmenne dekken hvis den har blitt nedkjølt.

9. Potekutt og andre kuttskader

Knuste flasker, ødelagte engangsgriller og andre skarpe gjenstander kan skjule seg i gresset og på stranden. Hvis hunden trækker på dette kan den få potekutt. Små sår kan man som regel behandle selv,

mens store eller sprikende sår som regel må sys av veterinær.

Hvis hunden har vanskelig for å stå eller gå, blør kraftig, har vondt eller er veldig påvirket, bør man oppsøke veterinær med en gang. Hvis det blør kraftig, legg trykkbandasje på så blødningen stoppes så godt det lar seg gjøre, slik at såret beskyttes. Hvis det er mulig, bær hunden til veterinæren, og hold den stille på veien dit.

Ved mindre sårskader som ikke blør like mye, bør man først legge en trykkbandasje med en ren kompress som trykkes mot såret, for å forsøke å stoppe blødningen. Hold hunden i ro. Hvis det ikke slutter å blø i løpet av noen minutter, skal du oppsøke veterinær.

Hvis det er en mindre blødning og hunden ikke er almennpåvirket:

- Ta bort trykkbandasjen og rengjør såret ordentlig ved å spyle med fysiologisk koksalt (NaCl) eller vann fra springen. Sterkere midler som spritprodukter eller jod skal aldri brukes i et åpent sår. De ødelegger cellene og forsinker sårhelingen. Legg heller ikke på noen salver. Hvis det er grus eller skitt i såret som du ikke klarer å få bort, må du kontakte veterinær.
- Inspiser såret. Er det dypt og/eller sprikende trenger det som regel sys av veterinær. Dette gjelder også hvis det er mer enn én cm langt. Såret skal helst sys i løpet av 6-8 timer. Du må også oppsøke veterinær hvis såret er nært et ledd. Andre sår, som for eksempel fliker i tredeputen, kan være vanskelige å bedømme. Kontakt da veterinær for råd.
- Det er viktig å hindre hunden fra å slikke på såret, for at den ikke skal forurense det med bakterier fra munn- en, som kan gi en sårinfeksjon. Bruk skjerm hvis det er en mulighet for at hunden kommer til å slikke eller bite på såret. En hund har mange bakterier

i munnen og om den slikker på et åpent sår, kan det bli en infeksjon.

- Overfladiske sår kan man som regel behandle selv. Det viktigste er at såret holdes rent, så det ikke blir infisert. Rengjør daglig med vann eller fysiologisk saltvann (NaCl) og beskytt det med bandasje eller hundesco når dere går tur. Hvis pelsen rundt såret er lang, kan det hjelpe å klippe den, så den ikke setter seg fast i såret og forsinker helingen.
- Hvis såret blir hovent, gjør veldig vondt, det dannes puss eller lukter vondt, bør man kontakte veterinær.

10. Solbrenthet

Akkurat som oss mennesker kan hunder bli solbrente. Hunder med tynn pels og hunder med veldig lys pels er mest utsatte, fordi deres hud har mindre pigment og dermed er mer sensitiv. Hunder har større sannsynlighet for å få hudkreft hvis de blir solbrente, akkurat som mennesker.

For å forebygge at hunden blir solbrent kan man bruke en parfymefri solkrem på de områdene som er mest utsatte. Det beste er likevel å sørge for at hunden får skygge og holder seg kjølig, samt ikke oppholder seg i sterk sol lenge av gangen.

11. Drukning

Hunder er vanligvis flinke til å svømme. Til tross for dette er det hunder som drukner hvert år. Hvis en hund faller i vannet fra en båt, fra kanten på et svømmebasseng eller brygge, kan det være vanskelig å få den opp igjen, særlig om det er en tung hund. Hvis hunden ikke har mulighet til å komme seg opp selv, er det alltid en risiko for at den kan drukne selv om man har den under full observasjon.

En hund som faller i vannet, svømmer så lenge den orker, men etter en stund blir den sliten. Den kan også få panikk hvis den faller i vannet og da blir det veldig fort utmattet. En hund med panikk kan

være veldig vanskelig å redde opp fra vannet, hvis den ikke har redningsvest på seg.

Hvis en hund har fått vann ned i lungene må man agere veldig raskt. Er hunden liten, kan man holde den opp ned i bakbeina så vannet kan renne ut. En stor hund kan legges på siden, med hode og hals lavere enn kroppen, så vannet kan renne ut. Dra fram tungen og sørg for at den har frie luftveier. Hvis den ikke puster må man gi hjerte-lungeredning.

Kontakt veterinær for å få instruksjoner om hva du skal gjøre før du tar med hunden til klinikken, samt hva du skal tenke på underveis til klinikken. Tørk hunden for å hindre at den blir nedkjølt på veien til veterinæren.

Dette kan du gjøre for å forebygge drukning:

- Bruk alltid redningsvest på hunden når den skal være med i båt eller på en brygge. Selv om man har hunden under full observasjon, kan det være vanskelig å få den opp fra vannet hvis den får panikk, særlig hvis den er tung. Redningsvester for hunder har ofte et håndtak på ryggen, som gjør det lettere å løfte den.
- Hjelp hunden ombord i og ut av båten, så den ikke sklir.
- Sørg for at hunden har et trygt sted å ligge ombord.
- Ha alltid hunden under oppsikt i nærheten av vann.

Obs!

Bind aldri fast hunden til båten eller brygga istedenfor å bruke redningsvest. Det skjer flere dødsulykker hvert år når hunder som er bundet fast, forsøker å hoppe ut i vannet, og blir hengende i båndet.

12. Padder

Padder har kjertler på ryggen som kan avgi en gift. Hvis en hund slikker eller biter på en padde kan den få i seg denne giften og begynne å sikle kraftig, samt få veldig små pupiller. Hunden kan bli kvalm og trøtt. Tilstanden er som regel ikke farlig og går oftest over av seg selv i løpet av noen timer, til opp til et døgn.

Så lenge hunden ikke er veldig påvirket, kan man vente med å kontakte veterinær. Det er derimot viktig å skylle munnen så fort som mulig, og undersøke munnen for skader, eller om noe sitter fast mellom tennene. Hvis hundens allmenntilstand blir kraftig påvirket, skal man alltid kontakte veterinær.

13. Fluelarver

Angrep av fluelarver er vanlig på sommeren. Fluer tiltrekkes av sår og varme/fuktige miljøer. Fluene legger gjerne egg i pels som er varm og fuktig av avføring, urin, eller sårveske. Disse eggene utvikles til larver i løpet av noen dager, og larvene kan spise seg inn i huden.

Denne tilstanden er veldig smertefull for hunden, og hvis man ikke oppdager det med en gang, kan de forårsake store skader i huden. I alvorlige tilfeller kan det til og med føre til at hunden må avlives. Hunder med tett pels, samt hunder som har hatt diaré eller urinlekkasje er særlig utsatte for å bli angrepet av fluelarver, siden miljøet i pelsen blir fuktig, varm og gunstig for fluelarver.

Hvis man oppdager fluelarver hos hunden sin skal man alltid oppsøke veterinær, selv om man bare ser noen få. Angrepet ser ofte mindre ut enn det er, siden larvene spiser seg innover i vevet. Larvene er hvite og ca 5-10 mm lange.

Hos veterinæren får hunden som regel beroligende middel, pelsen barberes, og alle synlige fluelarver fjernes. Hunden får smertestillende og også ofte antiparasittær behandling.

Dette kan du gjøre selv for å forebygge angrep av fluelarver:

- Kontroller hundens hud daglig og se etter sår, hudirritasjon eller urin/avføring i pels.
- Hvis hunden har hatt diaré eller urinlekkasje må baken vaskes ren og tørkes ordentlig.
- Lang og/ eller tett pels behøver noen ganger å klippes ned på sommeren for at den skal kunne holdes tørr.

Red.anm.: OBS: Sheltiens pels skal IKKE klippes ned eller barberes!!

14. Lopper

Lopper er vanligvis ikke farlige, men de kan være veldig plagsomme for hunden, særlig kattelopper. Det er sjelden med lopper i Norge, men de finnes i Sverige og Danmark og kan også finnes i den sørlige delen av Norge.

Kattelopper kan skape problem for både hunder, katter og mennesker. De suger blod og legger egg som er hvite, ovale og ca 0,5 mm lange. Eggene faller av dyret og klekkes til larver som kan gjemme seg i sprekker og kroker i huset. Til slutt utvikles larvene til pupper som kan klekkes til nye lopper.

Lopper kan gi kraftig kløe og hudproblemer som håravfall, flass og utslett, som regel på lenderyggen, flanken og bakdelen. Noen hunder kan utvikle allergi mot katteloppas bitt og får mer plager enn andre.

Hvis man mistenker at hunden har fått lopper, kan man forsøke å fange en loppe for å få den artsbestemt hos en veterinær. Man kan bruke en lusekam for å forsøke å finne loppene. Noen ganger kan man også finne loppeavføring. Den vil farges brunrød hvis man legger det på et hvitt, fuktig papir. Grunnen til at det er bra å få loppene artsbestemt er at hunden også kan få andre typer lopper som pinnsvinlopper,

rattelopper og fuglelopper, men disse behøver man ikke behandle hunden for. Det må man derimot med katte- og hundelopper. Siden loppene larve og særlig puppestadier kan overleve lenge (opptil år) i kroker og kriker i huset er det nødvendig med en omfattende rengjøring av huset hvis det viser seg at hunden har fått katte- eller hundelopper.

Behandlingen består av tabletter eller dråper i nakken i tillegg til storrengjøring av huset. Mange midler mot flått fungerer også mot lopper. Les bruksanvisningen eller spør veterinæren din om du vil vite om det flåttmiddelet du bruker også har effekt mot flått.

15. Utenlandsreiser med hund

Nordmenn tar stadig oftere med seg hundene sine på utenlandsferien, men det er viktig å vite at disse reisene også kan innebære noen farer for hunden. Det er mange smittsomme sykdommer og parasitter som er vanligere i andre land enn Norge, og det er derfor viktig å sette seg inn i hvilke som finnes i nettopp det landet hunden kommer til, for å kunne beskytte den så godt som mulig.

Mange ganger kan det være lurt å vurdere om hunden skal være hjemme i Norge med hundevakt, istedenfor å utsettes for unødvendig smitte. Hvis du bestemmer deg for å ta med hunden din på reisen, er det viktig å være klar over hvilken smittrisiko som finnes og hvordan de kan forebygges.

16. Andre sommerfarer

Fiskekroker

Hunder som er med på fisketur kan noen ganger få en fiskekrok i munnen eller i kinnnet. Hvis mothaken har satt seg fast i vevet skal man aldri forsøke å dra fiskekroken ut igjen samme vei som den kom inn.

Ofte behøver fiskekroken fjernes av veterinær, etter at hunden har fått beroligende middel.

Saltvann

Hvis en hund drikker store mengder saltvann, kan den få saltvannsforgiftning.

Så lenge hunden ikke er allment påvirket og/ eller bare kaster opp en gang, kan man bare ta bort mat og vann et par timer så magen får ro. Hvis hunden fortsetter å kaste opp eller får nedsatt allmenntilstand bør man oppsøke veterinær. Da kan væskebehandling være nødvendig. Symptom på alvorlig forgiftning kan være kontinuerlig oppkast, diaré, nedsatt allmenntilstand, stivhet, kramper og koma.

Gressfrø

Frø fra gress og korn kan være plagsomt hvis hunden får dem i øynene, ørene eller i nesen. Gressfrø kan også forårsake problemer gjennom å borre seg inn i huden og skape betennelse og noen ganger små byller. Hvis hunden virker irritert i øyne, ører eller nese etter en tur, bør man lete nøye etter eventuelle gressfrø. Hvis man mistenker at hunden kan ha fått et gressfrø i øyet skal veterinær alltid kontaktes.

Når bør man kontakte veterinær?

Hvis du er bekymret for kjæledyret ditt skal du alltid ta kontakt med veterinær.

OBS: Det er huggorm-år i år.

Det er varslet fra veterinærer om at det er kommet inn flere hunder med huggorbitt.

Bittet kan sees som to små hull eller prikker ved siden av hverandre, og gir vanligvis hevelse på bittstedet.

Vær ekstra oppmerksom på turer i skog og mark.

Innavlsgrad, og beregning av innavlsgrader

<https://www.nkk.no/innavlsgrad/category1339.html>

En forutsetning for sunn avl er genetisk variasjon. Innavl gir redusert genetisk variasjon. Det betyr at man ved innavl øker risikoen for at «dårlige» genvarianter blir med videre til avkommet. Det er derfor viktig å kjenne til hvordan man beregner innavlsgraden riktig.

Innavl er paring av to individer som er mer i slekt med hverandre enn gjennomsnittet for rasen. Slektskapet angir hvor stor del av genmassen som har samme opprinnelse. Et individ er alltid 50 % i slekt med hver av sine foreldre, ca. 50 % i slekt med hver av sine søsken og ca. 25 % i slekt med hver av sine besteforeldre. Slektskapet halveres for hver generasjon.

Hva er innavlsgrad?

Innavlsgraden gir opplysning om felles aner i avstamningen til et enkelt dyr, og angir graden av forventet homozygoti (like gener i et genpar) forårsaket av disse felles anene hos individets mor og far. Innavlsgraden angir en gjennomsnittsverdi, en «forventning», av dobling av gener forårsaket av morens og farens felles avstamning. Innavlsgraden kan ikke fastlegges nøyaktig for den enkelte hunden.

Sykdommer kan bæres recessivt. Det betyr at foreldredyrene kan være friske uten tegn på sykdom, men når to avlsdyr som begge bærer på et sykdomsgen får valper sammen, kan sykdommen komme til syne hos enkelte av valpene. Men innavl lager *ikke* nye sykdomsgen.

Innavlsberegninger i DogWeb

Innavlsberegningene i DogWeb gjøres på bakgrunn av de stamtavledata som finnes i NKKs database. Man kan beregne innavlsgraden for en hund som er registrert, eller for en kombinasjon man har tenkt å foreta.

En kombinasjon kan virke som å gi en lav innavlsgrad, men hvis man inkluderer flere slektsledd bakover, kan det likevel vise seg at innavlsgraden stiger, fordi enkelte hunder går igjen lenger bak på stamtavlen. Man kan altså få en relativt høy innavlsgrad, selv om foreldrene til valpen ikke er i nær slekt med hverandre.

Standarden er at innavlsgraden beregnes i fem generasjoner, men DogWeb kan beregne innavlsgrad i inntil åtte generasjoner, hvis opplysningene finnes i stamtavlen. Slektskapet halveres for hver generasjon. Det å inkludere flere generasjoner i beregningene kan gi en økt innavlsgrad, men innvirkningen fra tidligere generasjoner vil være liten. Dette gjelder imidlertid ikke hvis det har foregått ekstrem innavl gjennom en lang rekke generasjoner, eller at rasen i utgangspunktet er bygget opp av et svært lite antall individer.

Feilkilder i beregningene

I de tilfeller hvor det kun er norskfødte, norskregistrerte hunder i hundens stamtavle, kan vi stole på de innavlsberegningene som gjøres i DogWeb. I andre tilfeller finnes det muligheter for feilkilder i grunnlaget for innavlsberegningene i DogWeb.

Dette gjelder i førsterekke om utenlandske hunder inngår i stamtavlen, og spesielt hunder som har bodd i flere land. Det skyldes at hunder omregistreres hvis de flytter fra ett land til et annet.

Innavlsberegningene foretas på bakgrunn av hundens registreringsnummer; det er dette som brukes av datasystemet for å identifisere den enkelte hunden. Hvis en og samme hund opptrer med flere registreringsnumre i databasen, vil systemet derfor oppfatte hvert nytt registreringsnummer som en ny hund. Dette er absolutt ikke noe særskilt NKK-fenomen; tilsvarende feilkilder finnes også i innavlsberegningen som gjøres i databasen til alle andre kennelklubber.

Utenlandske hunder som omregistreres til NKK legges inn med tre generasjoner, det vil si far, bestefar og oldefar, med mindre den har flere slektninger bakover som allerede ligger inne. Både manglende informasjon i stamtavlen og forskjellige reg.nr på samme hund, medfører at en beregnet innavlsgrad kan bli feil. Man må derfor være spesielt oppmerksom på dette og kanskje særlig i raser som har en liten populasjon i Norge, som har en stor grad av import. NKK er tydelig på at denne utfordringen finnes. NKK har sannsynligvis også de strengeste reglene innen FCI angående innavl.

Fører innavl til syke hunder?

Innavl gir redusert genetisk variasjon. Det betyr at man ved innavl øker risikoen for at «dårlige» genvarianter blir med videre til avkommet. Nære slektninger har som oftest større likhet i sitt genetiske arvemateriale sammenliknet med individer som er mindre nært i slekt. Avkom av nære slektninger har derfor mindre genetisk variasjon i sitt arveanlegg sammenliknet med avkom av fjernere slektninger.

Innavl er i første rekke dokumentert å kunne gi nedsatt fruktbarhet, og vil øke sannsynligheten for at enkelte «sykdomsgener», hvis de er til stede i rasen, kan vise seg i form av noen få syke individer.

Innavl skaper altså ingen «nye sykdommer», men kan i sjeldne tilfeller føre til at tilstedeværelse av slike mutasjoner kan

synliggjøres. I et gitt individ, er det ingenting som dokumenterer at eventuelle plager som den måtte ha skyldes innavl. Det er ikke holdpunkter for å si at «hunden sannsynligvis har problemer på grunn av innavl».

Fra NKKs Etske grunnregler for avl og oppdrett:

“ 2. Avlen må tjene formålet med å bevare og fortrinnsvis utvide den genetiske variasjonen i rasen. Matadoravl og sterk innavl bør unngås.

Det skal ikke foretas paringer mellom søsken, far/datter, mor/ sønn eller tilsvarende tette paringer. Halvsøskenparinger eller paringer med tilsvarende innavlsgrad bør unngås. Innavlsgraden beregnes på grunnlag av en 5 generasjoners stamtavle; ved bruk av import, brukes de stamtavleopplysningene som er tilgjengelig i 3-5 generasjoner.

Fra NKKs Avlsstrategi:

“ 4.3. For å bevare og fortrinnsvis øke det genetiske mangfoldet i rasen, bør matadoravl og tett innavl unngås. NKKs grunnleggende anbefaling er at en hund ikke bør ha flere avkom enn tilsvarende 5 % av antall registrerte hunder i rasepopulasjonen i en femårsperiode.

Hos tallmessig store raser anbefales det at grensen settes lavere enn 5 %, helst ned mot 2 %. Hos tallmessige små raser hvor avlen i stor grad er avhengig av utveksling av avlsmateriale med utlandet, bør det vurderes hvorvidt det som i denne sammenheng omtales som rasepopulasjonen også bør inkludere populasjonen i de mest aktuelle samarbeidsland, for eksempel Norden.

Ser hunder hva som skjer på TV?

<https://forskning.no/dyreverden-elektronikk-spor-en-forsker/spor-en-forsker-ser-hunder-hva-som-skjer-pa-tv/664900>

Hunder kan faktisk se på TV sammen med eieren sin, men hva ser egentlig pelskompisene på skjermen?

Før sa man at kjæledyrene våre ikke fikk noe ut av å vende blikket mot TV-skjermen.

Forskning.no-leser Bjørne Malmanger lurer på om dette kanskje ikke stemmer lenger:

Man sier at hunder ikke ser hva som skjer på TV, men hva med de nye TV-ene, ser hunder bedre på disse?

Og hva fanger de egentlig opp av det som foregår på skjermen?

Flere bilder per sekund

- De ser nok like godt på de nye TV-ene som de ser ute i verden, svarer Ernst Otto Ropstad.

Han er førsteamanuensis ved Norges veterinærhøgskoles og har spesialisert seg i dyrenes syn.

Ropstad forteller at forskning.no-leseren har helt rett i sine antakelser:

- Ettersom TV-ene i dag kan vise flere bilder per sekund klarer hunder å oppfatte disse bildene som film, slik vi gjør.

Å sette sammen en serie av bilder til det øynene våre oppfatter som film kalles *flicker fusion frequency*.

Golden retrieveren Theo følger interessert med på naturprogrammer, forteller eier og forskning.no-journalist Hanne Østli Jakobsen. Her møter han villdyrets blick med en trygg kosebamse i munnen. (Foto: Lars Jakobsen)

Mens gamle TV-er kunne skifte opp til femti bilder per sekund, kan vi i dag få kjøpt TV-er som kan gjøre langt flere bildebytter i sekundet.

Og det er forskjeller i dyreriket på hvor mange bilder per sekund som må til for å lure øynene til å se film, og ikke flimrer.

Egen hundekanal

Mens vi mennesker trenger mellom seksten og tjue bilder per sekund for å se dem som en sammenhengende film, trenger hunder rundt sytti bilder.

Derfor så hunder bare flimring på de gamle TV-ene.

Men med mye bedre oppløsning i dagens TV-skjermer blir altså hunden også en potensiell seer.

Dette har blant annet blitt plukket opp i USA, hvor det finnes egne TV-kanaler for hunder.

Hvis du har andre dyr bør du imidlertid gjøre litt undersøkelser før du setter kjælekompien foran TV-en.

Fugler trenger for eksempel minst 100 bilder per sekund for å se det som film.

Å ha en fugl i samme rom som en TV med lavere oppløsning vil være veldig stressende for fuglen.

- Det blir dyreplageri, sier Ropstad.

- Det er som å plassere deg i et rom med kontant diskolys.

Hunder ser altså hva som skjer på TV, men de ser allikevel ikke det samme som vi ser.

Tapp for TV

- Hunder ser farger, men de ser ikke de samme fargene som vi gjør, sier Ropstad.

Fargesynet bestemmes av tappene på netthinnen i øyet.

For å se farger må man ha minst to forskjellige typer tapper.

Hunder har to, og mennesker har tre.

- Det gjør for eksempel at det vi oppfatter som rødt vil hunder se som gulaktig eller hvitt, forteller førsteamanuensis.

Disse tappene påvirker også detaljesynet, derfor har hunder dårligere detaljesyn enn det vi mennesker har.

Færre fuglefarger

Ropstad sier at hundene derfor ser like godt som vi gjør på TV, men at de ser like godt basert på sitt syn:

- De ser detaljer på de nye TV-ene, ja, det er helt klart.

Hunder ser de altså fuglen som flyr over TV-skjermen omtrent like detaljert som de ville sett den i naturen.

Da er det kanskje ikke så rart at noen hunder hopper mot TV-en når det plutselig står en ulv eller hest midt i stua deres.

For det er ikke alle hunder som er like snille mot TV-dyrene som det golden retrieveren Theo er i oppslagsbildet.

Vi kommer tilbake til dette litt senere i artikkelen.

Men først skal det nevnes at hunder muligens har forskjellig TV-syn.

Lite forskning på hunde-TV

- Det har ikke blitt forsket på raseforskjeller når det gjelder hvor mange bilder per sekund de må ha for å se det som film.

- Men det kan tenkes at det er noen forskjeller, sier Ropstad.

Han mener at det er individuelle forskjeller, men at vi ikke vet sikker hva det kommer av.

Selv har forskeren hatt fem fuglehunder, og forteller at noen av dem er interessert i TV, mens andre bryr seg fint lite.

En av hundene hans følger for eksempel med hvis det dukker opp en fugl eller en hund på skjermen.

Og en hund som er interessert i tennisbatter kan kanskje følge med på tennis-kamper, tror han.

- Men juleprogrammer med pepperkakebaking tror jeg ikke de bryr seg så mye om, ler Ropstad.

Og hvis du har en hund som titter bort på dyrene på TV, men tydelig har skjønnt at de ikke befinner seg i stua, så er det mulig du har en smarting.

Jaktinstinktet tar over

Bjarne Braastad er professor ved Institutt for husdyr- og akvakulturvitenskap, UMB.

Professoren har katter, og forteller at de også liker å ta en titt på TV noen ganger. Spesielt om det er fugler eller mus der.

Han mener du har en smart hund hvis den skjønner at dyret på TV ikke er ekte.

- Noen kan hoppe mot TV-en og angripe, men de fleste vil nok fort lære at det ikke er noe dyr der.

- Man kan si at hvis hunden ikke lærer av erfaring, altså at det man ser på TV ikke er til å få tak i, så er det instinktet som dominerer adferden.

Når dyr er på jakt er det nettopp bevegelse i forhold til bakgrunnen som er

interessant, og TV kan dermed vekke jaktinstinktet.

- Hvis det er et dominerende instinkt vil det i liten grad påvirkes av egen læring, sier professoren.

Det er ikke nødvendigvis gøy å ha en jeger midt i gullrekka, men da har forskeren noen råd.

Bjeffero i TV-stua

For hundeeiere som ikke får bjeffero i stua, kan heldigvis dyret trenes til ikke å bruke instinktet i akkurat denne sammenheng.

- Man kan venne hunden av med det, sier Braastad.

Han foreslår å bruke kommandoer hunden allerede kan.

For eksempel noe så enkelt som ordet nei, hvis hunden allerede vet at det betyr at den gjør noe du ikke vil at den skal gjøre.

Eller du kan gi hunden beskjed om hva du vil at den skal gjøre i stedet.

For eksempel gå bort til teppet sitt, og sette seg der og bli.

Men hunder er individer, og ett råd fungerer ikke for alle.

Går det helt over bjeffestyr, er kanskje en telefon til en hundetrener det beste rådet for å få slutt på TV-jakta.

Tekst og tegning: Rosalind Allan. Oversatt til norsk av Reidun Monsholm

Hvorfor er noen hunder sinte?

<https://ung.forskning.no/hunder/hvorfor-er-noen-hunder-sinte/1856246>

Noen bikkjer er blide og lekne, mens andre er skumle og sinte. Finske forskere har prøvd å finne ut hvorfor.

Noen hunderaser er ofte sintere enn andre, oppdaget forskerne. Hunden på bildet er en Jack Russel terrier. Denne hunderasen var vanligvis ikke spesielt aggressiv. (Foto: Lazy_Bear / Shutterstock / NTB)

Når du møter en ny hund, er det alltid lurt å spørre eieren om det er greit å hilse. Ellers kan man fort stå der med ei bitende bikkje i beinet.

Men er det slik at man kan gjette hvilke hunder som er aggressive, og kommer til å knurre, glefse og bite?

Den finske forskeren Salla Mikkola og samarbeidspartnerne hennes har forsøkt å finne ut av det. De har fått over 9000 hundeeiere i Finland til å svare på en spørreundersøkelse.

Eierne måtte svare på spørsmål om hunden, blant annet om hvordan den oppførte seg mot fremmede og folk den kjente.

Etterpå undersøkte forskerne alle svarene, for å finne ut hva som var felles for hundene som knurret, glefset eller bet etter folk.

Sinte hunder er ofte redde

En viktig oppdagelse, var at engstelige hunder oftere var aggressive. Sjansen for at de mest engstelige hundene skulle knurre, glefse eller bite, var over fem ganger så stor som de tryggeste hundene.

Dessuten hadde alder mye å si. Gamle hunder var oftere sintere enn unge hunder.

Det kan henge sammen med at gamle hunder oftere har vondt i kroppen, tror forskerne. Det er jo lett å forestille seg! Hvem ville ikke bli litt sur og gretten om det stadig gjorde vondt i beina eller ryggen?

Gneldrete pudler og blide labradorer

Forskerne fant også andre ting som var felles for hunder som kunne være aggressive.

Ofte var hannhunder verre enn tisper, og små hunder var ofte sintere enn store og middels store bikkjer.

Det var også forskjell på hunderasene.

Langhåret Collie, Dvergpuddel og Dvergschnauzer var oftest sinna, mens Labrador Retriever, Golden Retriever og Lapsk Vallhund hadde minst sjanse for å være aggressive.

Men eierne hadde også noe å si. Hunder som knurret, glefset eller bet, hadde oftere eiere som aldri hadde hatt hund før. Og de bodde oftere i hjem der det ikke var noen andre hunder.

Kan ikke si noe om hver enkelt hund

Funnene til Mikkola og samarbeidspartnerne stemmer ganske godt med andre undersøkelser av hunder.

Men det er viktig å huske at slike undersøkelser ikke sier noe om hvordan en enkelt hund oppfører seg.

Det finnes for eksempel mange gamle Pudler som er blide og snille. Og du kan selvfølgelig møte en Golden Retriever som er aggressiv.

Så altså: Det er alltid en god ide å spørre eieren om det er greit å hilse!

Hjemmebakt Hundegodis

Det er fordeler med å bake selv

- Du vet hva hundekjeksene inneholder!

- Mye billigere enn å kjøpe ferdige i butikken, og du slipper at godbitene inneholder både farge- og konserveringsmidler, og mye annet som hunden ikke trenger. Du har også de fleste ingrediensene i kjøkken-skapet allerede!

Ingredienser

Det finnes knapt begrensninger for hva du kan bruke i kjeksene, bare styr unna ting som hunder ikke tåler, eller ikke er bra for hunder generelt. Sukker, sjokolade, rosiner og enkelte typer nøtter = NEI-produkter for hunder!

Egg, poteter, gulrøtter, brokkoli, spinat, havregryn, potetmel, ferskost (som kvarg feks) er greit å bruke. Du kan også tilsette fisk eller kjøtt. Moser du fisken eller kjøttet først, er det lettere å blande det inn i deigen.

Lagring av hundekjeks/godbiter

Hundekjeksene må tørke godt etter steking, de burde da iallefall holde et par uker i en tett kakeboks. Hundekjeks med fisk eller kjøtt har ikke like lang holdbarhet, de burde nok spises i løpet av 4-5 dager, men fryser du de så holder de jo i månedsvis!

Levergodbiter til tørking

Kjeks med Leverpostei

1 lite egg
150 gr Cottage Cheese
50 ml Solsikke eller Rapsolje
120 gr leverpostei
250 gr lettkokte havregryn
Litt potetmel til kjevling

Bland sammen alle ingrediensene i en bolle, og la deigen stå kjølig i ca. 1 time. Er deigen da for fuktig til kjevling, ha i litt mere havregryn eller litt potetmel.

Kjevle ut deigen til ca 1 cm tykkelse, og stikk ut kjeks med former, eller skjær ut passende kjeks-stykker med kniv.

Stekes på 150 grader på midterste rille i ca 30 minutter. Når kjeksene er ferdig stekt, kan de tørke i den avslåtte ovnen med stekovnsdøra litt på gløtt.

Godbiter med Tunfisk

1 egg
Litt hakket persille
1 boks tunfisk i vann eller olje
Havregryn og/eller potetmel

Bland alt sammen. Trill ut i små pølser eller kuler.

Stekes på 150 grader på midterste rille i ca 30 minutter. Når kjeksene er ferdig stekt, kan de tørke i den avslåtte ovnen med stekovnsdøra litt på gløtt.

Kjøttdeig-snacks, klare til frysing

Gulrot/Banankjeks

1 raspet gulrot
1 most banan
200 gr potetmel
100 gr havregryn
50 ml rapsolje
Evt. vann hvis deigen er for fast

Bland sammen alle ingrediensene i en bakebolle.

Form 1-2 cm store kuler, eller små pølser.

Stekes på 150 grader (midterste rille) i ca. 25 minutter. La de tørke i den avslåtte ovnen over natten, med døren på gløtt.

Kjøttdeig-snacks

2 egg
2 pakker kylling- eller lammekjøttdeig
2 dl havregryn
2 dl potetmel
1,5 dl vann

Bland alt sammen. La det stå i 20 min. Klapp deigen utover en bakepapirkledd stekeplate, 0,5 - 1 cm tykkelse.

Stekes på 175 grader i 1 time, midterste rille. Sett stekovnen ned til 100 gr. Kuttet opp i passe biter, sett plata inn i ovnen igjen og tørk bitene i cirka 20 min.

Ostekjeks

100 g revet ost
100 g Cottage Cheese
1 egg
50 g smuldret knekkebrød
200 g mel
1 ss nøytral olje
Litt vann hvis deigen er for fast

Bland sammen alle ingrediensene i en bakebolle.

Form 1-2 cm store kuler, eller små pølser.

Steked på 180 grader (midterste rille) i ca. 25 minutter. La de tørke i den avslåtte ovnen over natten, med døren på gløtt.

Tørkede levergodbiter

1 kg lever av storfe, gris eller sau.
2 store raspede gullerøtter
1 egg
3-4 spiseskjeer med maisenna- eller potetmel.

Kok levra i en time (1 time pr kg i koketid) Ha den så over i en foodprosessor, kvern den til fin grøt.

Ha i resten av ingrediensene, rør til en tykk deig. Den skal være så tykk at den ikke klebrer seg på fingrene.

Når deigen er tykk nok, klapper du den utover en bakepapirkledd stekeplate (som om det var en pizzadeig). Den skal være ca 1 cm tykk.

Stekes på 100 grader i ca 1 time, ta den ut og bruk en pizzarulle til å dele opp i passe terninger.

Når det er delt så setter du brettet inn i ovnen igjen og stiller temperaturen ned 70 grader, og la de stå med luka litt åpen til bitene er tørre og harde. Har du varmluftsovn så bruk gjerne den funksjonen, da går tørkinga raskere.

Kylling-godis

1 pk kyllingkjøttdeig eller karbonade
1 raspet gulrot
1 egg
1-2 ss potetmel

Blandes i en kjøkkenmaskin til det blir en fin farse.

Klapp deigen utover en bakepapirkledd stekeplate (som om det var en pizzadeig). Den skal være ca 0,5 - 1 cm tykk.

Stek den først 10-15 min. på 100 grader, ta den så ut og bruk pizzarulla til å dele den opp i fine terninger.

Sett brettet inn i ovnen igjen og tørk de på lav varme til de er harde og tørre.

STAFETT- PINNEN

Ida Monsholm, Ålesund

Hei! Mitt navn er Ida Monsholm. Jeg er 29 år gammel, fra Ålesund, og jobber som IT konsulent hos Slettvoll Møbler til daglig. På fritiden er det sheltie og oppdrett som tar prioritet, der jeg driver oppdrettet Chesslike sammen med min mor.

For de som ikke kjenner meg - så er jeg datter av Reidun Monsholm, som har drevet med sheltieoppdrett i 36 år. Hun begynte med oppdrett under kennelnavnet Smashing i 1986, og senere Playtime i perioden 1989-2005. Sheltien har mildt sagt spilt hovedrollen i denne familien så lenge jeg kan huske.

Like etter jeg var født (før min mor engang hadde kommet seg skikkelig fra fødselen), reiste hun til England for å hente

hjem en ny sheltievalp: Willow Tarn Trump Card "Cosy". Hundene har fulgt meg som søsken gjennom hele oppveksten. Cosy levde bortimot i voggas mi, og var den første av mange sheltier i mitt liv.

Fra en svært ung alder ble jeg jevnlig tatt med på hundestillinger, valpetitting, fotoshoots, samt utstillings- og lydighetstreninger. Jeg var en stille observatør til denne særegne hobbyen min mor hadde i en årrekke, der hun tok meg med på det aller meste.

Jeg ble tatt med til England for å besøke oppdrettere, og hente hunder, og ble kjørt land og strand rundt på diverse utstillinger. Jeg hadde nok ikke peiling på hverken hund eller oppdrett den gangen,

Her er jeg på mitt første besøk på kennel Willow Tarn i England, cirka 4 år gammel.

men interessen var der likevel. Når Playtime oppdrettet møtte en brå slutt i 2005, tok interessen litt mer form og vi dannet kennel Chesslike som mor og datter - basert på Playtime's Made in Paris "Chess".

Jeg er nok ikke så glad i å snakke om meg selv, så jeg tror vi stopper der. Jeg kunne i dette innlegget ramset opp hundene vi har oppdrettet, championene vi har hatt, og håpene våre for fremtiden - men det går nok litt utenfor min komfortsone. Jeg vil derfor heller bruke litt tid på å snakke om noen som har spilt en stor rolle i min egen motivasjon for oppdrett: Oddbjørg Hoem og Odd Engeseth.

Oddbjørg og Odd drev med sheltieoppdrett helt siden 70-tallet, under kennelnavnet Bøengen. De ble kjent med Reidun i 1986 og fungerte som ekstra besteforeldre for meg og søsteren min i mange år. Oddbjørg var i tillegg en av våre første valpekjøpere under kennelnavnet Chesslike, der hun inngikk et sameie på Chesslike Bella Donna "Bella".

Odd og Oddbjørg var viktige støttespillere for oss i mange år, da de var svært kunnskapsrike om avl og oppdrett, samtidig som de var utrolig fine mennesker.

Oddbjørg er nok vanskelig å beskrive som noe annet enn verdens mest godhjerta. Snill, hengiven og god både på innsiden og på utsiden. Hun var typen person som alltid stekte ekstra brød, som hun ville sende med deg hvis du kom på besøk, bare i tilfelle du kunne trenge litt ekstra brød. Hun hadde en unik, mild og positiv energi til en hver tid, og ville til stadighet forsikre seg om at hun var god nok. Hun ble derfor raskt standard inventar for oss ved en hver utstilling, og var den vi alltid gikk til når vi trengte et lyttende øre.

Oddbjørg var en ganske emosjonell person, spesielt på utstilling. Jeg husker for eksempel godt den dagen Bella ble champion i utstillingsringen. Jeg satt ved siden av Oddbjørg, som hadde *null* reaksjon i det Bella tok certet.

Jeg ristet i henne og gratulerte, men hun ristet bare på hodet om og om igjen. Nei, hun hadde ikke fått noen champion. GI DEG. Sakte men sikkert kunne du se det gå opp for henne, før hun brast i gråt og var bortimot i tårer resten av dagen. Det var egentlig en ganske typisk reaksjon for henne, da hun aldri hadde troen på at ting skulle gå veien for henne og undervurderte til stadighet sine egne evner.

Oddbjørg Hoem og Odd Engeseth

For å vise Oddbjørg hvor mye vi verdsatte henne, planla vi lenge at vår julegave til henne julaften 2016 ville være å invitere henne med som medeier i Chesslike. Hun hadde i flere år sagt at Bøengen hørte fortiden til, og at hun var glad for at vi ville ha henne med på ting - men jeg tror ikke hun helt forstod hvor viktig hun var for oss, da hun til stadighet følte at hun var til bry. Denne julegaven skulle være vår måte å si "Vi er glad i deg, vi vil ha deg her". 19. desember 2016 døde Oddbjørg brått og uventet.

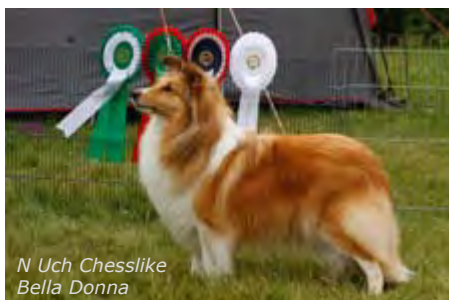
Mannen hennes, Odd, var alltid en fornøyelse å besøke da han var i et like godt humør uansett vær og vind. Han satt til en hver tid i en god stol med en hund på fanget, der jeg ikke kan huske en eneste gang at fanget hans var tomt. Han var bonde og svært kunnskapsrik om hund og gårdsdyr, og kunne spesielt mye om fødsler da han var vant til å ta imot både lam og valper.

Selv på sine eldre dager på sykehjem etter at Oddbjørg forlot oss, når hukommelsen hadde forlatt ham, og han slet med å huske hvem jeg var - hadde Odd fortsatt all kunnskap om hund og oppdrett på plass. Når han fikk en valp i fanget, satte han raskt i gang. "Gode ører, ja... Vel plasserte øyne, mhm... Solide bakbeinsvinkler, jaha.. Denne trenger mer fylde i front, jaja...". Bare det å få lov til å inspisere en valp virket å vekke noe i ham, og ga liv tilbake i øynene. Vi fikk høre noen ganger fra sykepleierene at etter slike besøk var han skikkelig i farta resten av dagen. Pratsom, livlig og ivrig til å fortelle alle som ville høre på om disse valpene. Odd døde i april 2021.

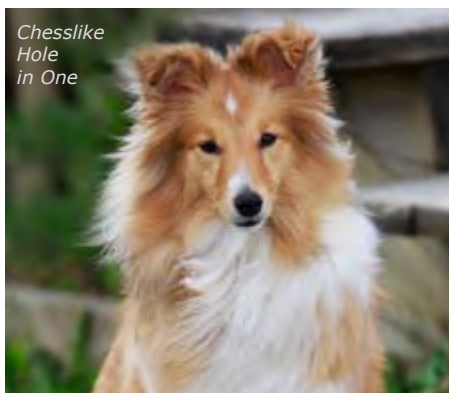
Tapet av Oddbjørg og Odd er nok det som fikk meg til å virkelig forstå hvor viktig oppdrett, utstilling og hundevern er for meg. Vi hadde så mange planer som aldri ble virkelighet; som å ta Oddbjørg med til England og besøke oppdrettere, og dra på langtur til Sverige for å konkurrere om championat på Bella. Jeg tok nok den støtten de ga, det fellesskapet vi hadde på utstilling og de planene vi hadde - for gitt. Det har i ettertid gitt meg en ny motivasjon til å lykkes med oppdrettet og faktisk få oppleve alle de tingene vi skulle oppleve sammen.

*Oddbjørg
Hoem*

*N Uch Chesslike
Bella Donna*

*Chesslike
Hole
in One*

Jeg tenker at vi holder stafettpinnen innenfor den litt yngre generasjonen en stund til! Sender derfor denne videre til en som i mine øyne bidrar mye til god stemning på utstilling: **Jostein Tostrup, kennel Belmara.**

Agility Hopp Champion

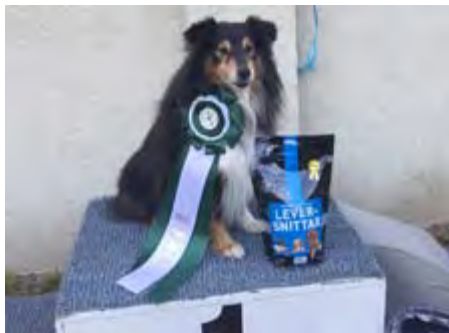
N A(H)CH Coastcollie's Soft Pillow
(Minnlett's Good Looking ex Mellsjøhøgda's Zunbeam)

E: Wilhelmsen, Jannicke
O: Wilhelmsen, Jannicke

Norsk Agility Hopp Champion:

19.06.2016 Bergen Ag-klubb, 2.pl Cert
17.09.2016 N. Berrner Sennenh.kl., 1.pl Cert
02.09.2018 Haugesund & Om Hkl 1.pl Cert,
Championat

Fører: Jannicke Wilhelmsen

Agility Cert

N A(H)CH Coastcollie's Soft Pillow
(Minnlett's Good Looking ex Mellsjøhøgda's Zunbeam)

E: Wilhelmsen, Jannicke
O: Wilhelmsen, Jannicke

22.08.2020 Nordhordland hkl, 2.pl Cert

Fører: Jannicke Wilhelmsen

Alle utstillinger og prøver har vært avlyst siden slutten av oktober 2020, på grunn av Covid-19

Annonsepriser og frister til Medlemsbladet

Alle annonsene er i farger: 1 helside kr. 400,- og to-siders annonse kr. 600,-

1 års abonnementsavtale på annonser i alle 4 medlemsbladene, **følger kalenderåret:** Må forskuddsbetales ved første annonse til medlemsblad nr. 1 for året, kr. 1400,- (dvs kr. 350,- pr annonse). Det er dobbelt pris for ikke medlemmer.

Kommersielle annonser, kr. 1000,- pr. side.

Annonser som ikke er betalt til NSSK sin konto i DnB: 7877 06 77717 innen fristen, vil bli fjernet før bladet går i trykken.

Annonserer med gjeld i klubben kan ikke få inn nye annonser før gjelden er betalt.

Manusfrister: 20. januar - 20. april - 20. juli - 20. oktober

NSSKs Oppdretterguide

Planlegger du ditt første valpekull, finner du mange gode råd i Oppdretterguiden, som kan bestilles fra NSSKs Minimarked. Oppdretterguiden inneholder:

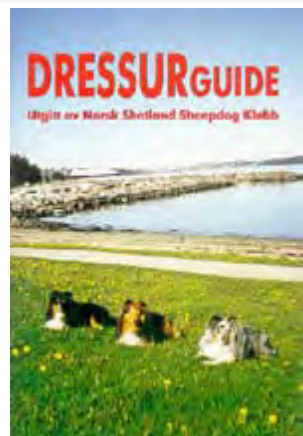
- **S**juende sans for oppdretter, før fødsel
- **S**juende sans for oppdretter, etter fødsel
- **K**ullet planlegges
- **F**ør paring
- **P**aring
- **D**rektighetstiden, føring og stell
- **D**rektighetstiden, skal hun ha valper?
- **I**nnbilt drektighet, tispene er tom?
- **V**alpekassen
- **E**n uke igjen til ventet fødsel
- **D**agen før fødsel.....
- **H**va regnes som normal fødsel?
- **H**va regnes som "ikke normalt" ved en fødsel?
- **E**r fødselen over?
- **N**år valpekassen fylles
- **D**e nye verdensborgerne
- **D**en nybakte mor
- **V**alpene vokser til
- **V**alpens Mentale utvikling
- **V**alpekjøperen
- **V**alpen leveres
- **V**iktig å minne om

NSSKs Dressurguide

Norsk Shetland Sheepdog Klubb har som formål å fremme utvikling av rasen, og bidra til fysisk sunne og sosialt vel tilpassede individer. En viktig del av arbeidet vårt er å hjelpe våre medlemmer og andre hundeeiere til å få en lydig hund.

Denne dressurguiden er et hjelpemiddel i arbeidet med trening av hunden. Den omhandler hvordan du og hunden din skal forholde seg til hverandre under trening, og hvilke krav som stilles for å beherske øvelsene i Norsk Kennel Klubs konkurranseprogram for klasse I. Den gir en grundig beskrivelse av øvelsene samt forklaring på hvordan de kan innøves. I tillegg gir den en solid innføring i innlæringsprinsippene av hund.

Priser og bestilling: se NSSKs Minimarked.

ANNONSER

Foto: Åsta Viksøy

Abundio

Shetland Sheepdogs

Lisbeth Henriksen

5614 Ålvik

Tel: +47 905 74 060

Email: lissyhen69@gmail.com

Fotograf: Veronica Gangstø

Fra venstre, mor: **Abundios Blue Velvet**
Abundios Heart Of Gold - "Minni"
Abundios Hartbreaker - "Luna"

Alucia Glee

Shetland Sheepdogs

Heidi Wahl og Odd Arve Thomassen

4341 Bryne. Tel: +47 995 83 315

Web: www.aluciaglee.com

Email: heidi@aluciaglee.com

Med ønske om en riktig god sommer til dere alle fra Team Alucia Glee, her representert av våre unge juniorer og kullsøsken Fergus og Freia.

N F I D K S E U C H
SHELLRICK'S
HOT AND WOW

Freddie

BELMARA

shetland sheepdog kennel

JOSTEIN TOSTRUP MARIA KRISTIANSEN HANNE HEDMAN

WEBSITE: WWW.BELMARA.NO

Kennel Casthica

Vårt nye håp Casthica's Dream Catcher

C.I.B N DK SE FI NORDIC UCH DKV-18

ATW-19 EUW-19 NV-19

Lundcock's Coconut x

Kikkiathy's Zafina In Love

God Sommer

Hilde Jensen og Cato Larsen 2323 Ingeberg

90 51 54 30 hildjensen@gmail.com

KERENZA

SHETLAND SHEEPDOG

TRUDY OG SOFIE WOLLBRAATEN, DRØBAK

C.I.B. NORD UCH EUW-15
NORDV-15 SEV-17 NV-19

KERENZA'S KADENZA
2 CC I ENGLAND, RES.CC CRUFTS 2014

Kennel Kjanto

Oppdrett av Shetland Sheepdog

Wenche og Torkild Tangen
2164 Skogbygda

Tlf. W: 959 11 754 / T: 948 03 194

Email: Torkild@kennelkjanto.com

Web: www.kennelkjanto.com

Kjanto's Blue Queen - 7 mnd.

**God Sommer ønskes
valpekjøpere og sheltievenner!**

SHELTIE MAINLAND'S

Vinny B. Olafsen

Holtungveien 1128, 3174 Revetal

Web: www.mainland.ch

Email: mainland@online.no

+47 41303811

FI SE Uch Lizmark Marchand D'Or

(Lizmark Look This Way ex Lizmark Black Orchid)

Ungdomsbilde av "Bobby" - ca 1 1/2 år på bildet.

Han er nå 11 år gammel, og "still going strong".

Medeiere: Kennel Lundcock, Sverige

Oppdretter: G M Hull, England

Karin Pøiklaga 2011

Vi ønsker alle
en god sommer!

Mellsjøhøgda's Lucky Touch, 7 uker

(Tequila Jazz Iz Grafskogo Pomestija -
Mellsjøhøgda's Ready For Fun)

Sissel Tangnes og Johs Olsen
Tlf.: 61 25 46 02 Mob.: 952 17 757 E-post: tangnes@online.no
web: www.shetlandsheepdog.no

Minsheltie

Vi ønsker dere alle en riktig fin sommer

F.v. **Minshelties Kentucky Jelly**
(Ch Lundecock's Coconut x Minshelties Flowers)

Minshelties Flowers
(Lundecock's Golden Handshake x Ch Croft's Ice Queen)

Minshelties Little Moments
(Ch Minshelties Famous People x Joyland's Clearly Enough)

www.Minsheltie.com

Tone Hindenes, Vestringslinna 607, 2910 Aurdal
Email: Tone@minsheltie.com Tlf: 997 47 249

Nezmarka

Shetland Sheepdogs

**Nezmarkas Under the Moon,
Union Jack, Uptown Girl og Ultra
Violet**

(Mosardi Bring Me Sunshine -
Nezmarkas Pure Poetry)
5 uker

**Hildegunn Solberg Nes og Synnøve Kalleklev, Tlf. 92263557, e-post:
hildegunn.nes@gmail.com, Tlf. 92263566, e-post: skalleklev@gmail.com.**

Kennel Odinsoga

Shetland Sheepdog

Nesbyen

www.odinsoga.no

Mobil: +4741313567

Email:

oddsn.66@odinsoga.no

ORREKNUPPEN'S

Shetland Sheepdogs

Inger Krogstad

Svatsum Øverbygd 282,

2657 Svatum

Email: orreknuppen@bbnett.no

Web: www.orreknuppen.com

Tlf: 905 04 848

Etter ventetid på 5,5 år, kom min flotte «Meeco» til kennelen:

Kjanto's You're My Best Friend

(N UCH Kjanto's Frozen Kristoffer – N UCH Croft's All In One)

Han er røntget HD A/A – AD 0 – og har fullt tannsett – 14,5 mnd gammel på bildet.

Går det som planlagt så blir det søte små etter han til sommeren.

Ramzo kennel

"Fia"

**Ramzo's
Zafira**

(Lundcock's Golden Handshake ex Ramzo's Why Not My Love)

**Torill T. Vasveen
Sørbyveien 605, 3178 Våle
Email: ramzo@online.no**

Scarlet-Red

Oppdrett av Shetland Sheepdog siden 1992

Vår nye tisper.

Med henne har vi Blue Merle fargen tilbake igjen.

Hun er ei tøff jente som ikke er redd noe og som elsker både store og små. Vi gleder oss til å følge utviklingen hennes videre.

Scarlet-Red's Gunnsita

(RO BG UCH BGG r UCH ROGr UCH Mohnesee Blue Jazz ex La-Min-So's Scarlett O'Hara)

Ønsker dere alle sammen en riktig god sommer uansett hvor dere er i ferien.

Gunn Randeberg, Roviksveien 47, 4328 Sandnes
Mobil: +47 916 05 668 Mail: gunnrandeberg@msn.com, www.scarlet-red.com

Vera Schjølberg
Ststadbråtan 9
2770 Jaren
Tlf: 0047 91610731
vera.schjolberg@hadeland-energi.net

Sheltierose

Selv om jeg har takket for meg i utstillingskomiteen, så ser frem mot mange trivelige stunder rundt utstillingsringen videre fremover!

Ønsker dere alle en riktig God Sommer!

3 svart/hvite tisevalper etter "Floke" og "Beuty"

(Senza's Legacy Of The Five Colors ex Venus Black Beauty ZDablovnyStudanky)

Nyhet: **Valpepakke NSSK**

Hver valpepakke inneholder:

- **1 stk bok** Shetland Sheepdog (ordinær pris 240)
- **1 børste** (ordinær pris 120)
- **1 kam** (ordinær pris 149)
- **1 klosaks** (ordinær pris 99)
- **NSSK Valpeguide**
- **Medlemsinformasjon** fra NSSK
- **Informasjonsmaterieill** fra Royal Canin og Agria
- **Overraskelse** i alle pakker

Pris pr pakke kr 520 inkl porto til medlemmer (Minsteverdi innhold pr pakke er kr 625)

Tilbud til Sheltieoppdrettere med medlemskap i NSSK: kr 450 pr pakke inkl porto ved kjøp av minst 4 pakker.

Innholdet kan kjøpes enkeltvis, men da til ordinær pris.

Valpepakkene bestilles fra NSSKs Minimarked.

Velkommen til nye medlemmer

Hovedmedlemmer (24.02.2021 - 19.05.2021)

Aurstad, Arild
Ryums vei 46, **3036 DRAMMEN**

Eide, Vivian Fristad
Holmedalsvegen 326, **6982 HOLMEDAL**

Ellingsen, Birgitte Heskestad
Thereses gate 47 B, **0354 OSLO**

Folkestad, Stine
Tinhamran 1, **6412 MOLDE**

Graham-Olsen, Oscar
Bernt Knudsens vei 21C, **1176 OSLO**

Hall, Torstein
Bleikerfaret 87, **1387 ASKER**

Hamre, Oddvar
Omdal, **4380 HAUGE I DALANE**

Haslemo, Ingrid Olaug Eppeland
Kvennbekken 6, **4820 FROLAND**

Henriksen, Jorunn
Amtmann Lilienskjoldsgt 7, **9950 VARDØ**

Håversen, Hilde
Mjughaug terrasse 2, **4048 HAFRSFJORD**

Jansen, Øystein
Bjerkreimsgt 2 A, **4015 STAVANGER**

Knag, Lise
Steintrælia 22, **5238 RÅDAL**

Kristoffersen, Stine
Øvregate 16, **3075 BERGER**

Kvitnes, Andrea Eliassen
Idrettsveien 31, **8640 HEMNESBERGET**

Lerdalen, Sunniva
Damlitoppen 3, **2100 SKARNES**

Lia Karlsen, Solfrid
Gamlevegen 32, **1534 MOSS**

Martinussen, Madelen
Myrveien 9 B, **8206 FAUSKE**

Meum, Anna Marita
Kuvauen 18, **1684 VESTERØY**

Mjelde, Kari Magrethe
Lonaleitet 119, **5268 HAUKELAND**

Orud, Therese
Nordbyveien 515, **1763 HALDEN**

Ottervig, Janicke
Solbærvegen 1, **2100 SKARNES**

Rognås, Camilla
Kvitebergvegen 6, **2900 FAGERNES**

Seim, Vidar
Lundshagen 38, **5464 DIMMELSVIK**

Skogheim, Linda H
Kringelmyr 40, **3580 GEILO**

Solberg Karlsen, Trine
Schweigårds vei 14 B, **5063 BERGEN**

Solstad, Stine Bjerke
Løkvollveien 129, **9144 SAMUELSBERG**

Stavland, Caroline Kvernenes
Drydlandshaugen 16, **5430 BREMNES**

Taarud, Hanna Østen
Vingarvegen 101, **2608 LILLEHAMMER**

Westby, Gunn
Ellsworthsgate 21, **4019 STAVANGER**

Øxnevad, Kjersti Marie
Steinhaugveien 31, **5545 VORMEDAL**

Husstandsmedlemmer

Schmidt, Dennis A.
Nordbyveien 515, **1763 HALDEN**

Foto: Elin Bertzen